

Ymgynghoriad ar y Cyddatganiad drafft ar Bysgodfeydd

Cyflwynwyd i'r Senedd Cymru yn unol ag ATODLEN 1, RHAN 1, 3 (1) o Ddeddf Pysgodfeydd 2020

Ionawr 2022

Department
for Environment
Food & Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

The Scottish
Government
Riaghaltas na h-Alba

Department of
**Agriculture, Environment
and Rural Affairs**

www.daera-ni.gov.uk

© Hawlfraint y Goron 2022

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi'i drwyddedu o dan delerau'r Drwydded Llywodraeth Agored f3.0. I weld y drwydded, ewch i www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/

Os ydym wedi nodi bod hawlfraint unrhyw wybodaeth yn eiddo i drydydd parti, bydd angen ichi gael caniatâd deiliaid yr hawlfraint dan sylw.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yma: <https://consult.defra.gov.uk/sustainability-devolution-and-legislation-team/jfs> .

Os oes gennych unrhyw gwestiynau am y cyhoeddiad hwn, cysylltwch â: jfs@defra.gov.uk

ISBN 978-1-5286-3132-7

E02710007 01/22

Cynnwys

Crynodeb Gweithredol	6
Pam Cyd-ddatganiad ar Bysgodfeydd?	6
Pam mae pysgota'n bwysig?	6
Beth yw polisiau'r JFS?	6
Pam Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd?	7
Sut y byddwn yn mesur cynnydd?	7
Cyflwyniad	8
Pwysigrwydd pysgota i holl wledydd y DU	9
Fframwaith Rheoli a Chefnogi Pysgodfeydd y DU (y Fframwaith Pysgodfeydd)	9
Cytundebau Cenedlaethol a Rhyngwladol	10
Protocol Gogledd Iwerddon	10
Cwmpas y JFS	11
Effaith y JFS a'r FMPs	11
Atebolrwydd	12
1. Ein huchelgais cytûn	12
2. Amcanion ar gyfer Pysgodfeydd	13
2.1 Dehongli'r Amcanion	13
2.2 Cymhwyso'r Amcanion	17
2.3 Amcanion fesul Maes Polisi	18
3 Rhoi'r JFS ar waith	20
3.1 Egwyddorion	20
3.2 Gwyddoniaeth a Thystiolaeth	21
3.3 Y Broses Adrodd ac Adolygu	24
3.4 Monitro	24
3.5 Gweithio mewn Partneriaeth	24
3.6 Gwneud Penderfyniadau Cyfranogol	25
4 Rheoli Pysgodfeydd yn Gynaliadwy	25

4.1	Sut ydym yn Rheoli Pysgodfeydd	25
4.2	Cyflawni'r Amcanion Pysgodfeydd trwy'n Polisiâu.....	28
4.2.1	Cyfleoedd Pysgota	28
4.2.2	Stociau heb Gwota	33
4.2.3	Cysylltiadau Rhyngwladol Ehangach	34
4.2.4	Capasiti Pysgota	35
4.2.5	Hawl i bysgota yn nyfroedd y DU	35
4.2.6	Pysgota Anghyfreithlon, heb ei Gofnodi a heb ei Reoleiddio.....	35
4.2.7	Lleihau Sgil-ddalfeydd ac Osgoi Dal Rhywogaethau Sensitif	35
4.2.8	Dadleoli	36
4.2.9	Cynllunio Gofodol Morol	36
4.2.10	Ardaloedd Morol Gwarchoddedig (AMG)	37
4.2.11	Sbwriel Môr	37
4.2.12	Dyfroedd Arfordirol a Dyfroedd Croyw	37
4.2.13	Newid Hinsawdd	38
4.2.14	Dyframaethu	39
4.2.15	Pysgota Hamdden yn y Môr.....	40
4.2.16	Cynhyrchu, Marchnata a Bwyta Bwyd Môr	40
5.	Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd	42
5.1	Cyflwyniad	42
5.2	Beth yw Cynllun Rheoli Pysgodfa?.....	43
5.3	Penderfynu pa stociau i'w cynnwys mewn FMP	44
5.4	Perthynas FMPs â'r Amcanion Pysgodfeydd.....	45
5.5	Perthynas rhwng FMPs a'r Cynlluniau Rheoli Presennol	46
5.6	Asesu Terfynau Cynaliadwy	46
5.7	Monitro ac Adolygu FMPs.....	47
	Atodiad A: Rhestr o'r Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd arfaethedig	48
	Atodiad B: Geirfa	54

Crynodeb Gweithredol

Pam Cyd-ddatganiad ar Bysgodfeydd?

Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd wedi cydweithio i lunio Cyd-Ddatganiad ar Bysgodfeydd (JFS), yn unol â'r gofyn cyfreithiol yn adran 2 o [Ddeddf Pysgodfeydd 2020](#) (y Ddeddf). Mae'r JFS yn nodi polisïau'r awdurdodau polisi pysgodfeydd ar gyfer cyflawni, neu gyfrannu at gyflawni, yr amcanion ar gyfer pysgodfeydd ac mae'n rhan o Fframwaith Rheoli a Chefnogi Pysgodfeydd y DU (y Fframwaith Pysgodfeydd). Mae'r JFS yn nodi uchelgais y DU i barhau i reoli pysgodfeydd yn gynaliadwy at safon byd, yn unol ag amcanion y Ddeddf a sut y bydd yn gwneud hynny.

Mae'r JFS yn diffinio sut mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd wedi deall yr wyth amcan ar gyfer pysgodfeydd a sut y byddan nhw'n cael eu troi'n bolisïau. Rydym hefyd wedi nodi drwy'r ddogfen yr amcanion sy'n berthnasol i bolisi penodol. Dylech nodi, oherwydd natur ryng-gysylltiedig yr amcanion, y bydd un polisi yn aml yn dod o sawl amcan.

Pam mae pysgota'n bwysig?

Mae'r diwydiant pysgota yn sylfaen i ffyniant cymunedau arfordirol ledled y DU, ac yn cyfrannu'n sylweddol ato. Mae'r diwydiant yn falch ei fod yn darparu cyfleoedd gwaith gwerthfawr mewn ardaloedd sydd fel arall yn ddiarffordd, ac yn darparu bwyd iach a chynaliadwy i'r DU gyfan. Mae'r stociau pysgod o amgylch arfordir y DU yn adnodd cyhoeddus ac yn ased cenedlaethol, ac mae'r JFS yn nodi sut y bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn sicrhau eu bod yn parhau i ddod â budd i gymunedau pysgota a'r DU, yn awr ac yn y dyfodol.

Beth yw polisïau'r JFS?

Mae'r JFS yn cydnabod pwysigrwydd pysgota i'r DU ac i lawer o'n cymunedau arfordirol, a hefyd yr angen i weithio gyda'r diwydiant ar gynlluniau olyniaeth, hyfforddiant, mynediad i lafur domestig, a thâl teg i annog newydd-ddyfodiaid. Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ymrwmo i annog pobl i fwyta bwyd môr lleol fel ffynhonnell protein iach, carbon isel, ac i gefnogi marchnadoedd ffyniannus a chryf yn y DU a thu hwnt. Mae'r JFS hefyd yn ymrwmo'r awdurdodau polisi pysgodfeydd i ddiogelu iechyd, diogelwch a lles y rhai sy'n gweithio yn y sector bwyd môr.

Mae'r JFS yn disgrifio sut y bydd y DU yn cyflawni'r amcan o ran y newid yn yr hinsawdd drwy nodi a chefnogi newidiadau all liniaru effeithiau a lleihau allyriadau ar draws y diwydiant pysgota i gefnogi datgarboneiddio. Mae hefyd yn cydnabod pwysigrwydd diogelu ac adfer cynefinoedd carbon glas i gefnogi'r gallu i wrthsefyll y newid yn yr hinsawdd, gan sicrhau ymrwymiad i weithio gyda'r gymuned wyddonol i ddatblygu'r sylfaen dystiolaeth.

Mae'r JFS yn cydnabod bod amgylchedd morol iach a chydnerth yn hanfodol ar gyfer sector bwyd môr llewyrchus a chymunedau arfordirol ffyniannus, a bod defnydd cynaliadwy o'r môr a'i gadwraeth yn ganolog i'n dull o reoli pysgodfeydd. Mae'n ymrwmo i weithio gyda'r diwydiant i leihau'r sgil-ddalfa a lle medrir, ei osgoi'n llwyr ac i beidio â rhwydo rhywogaethau sensitif. Bydd hefyd yn llywio ein gwaith rhyngwladol i sicrhau ein bod yn arweinwyr byd-eang ym maes rheoli pysgodfeydd cynaliadwy rhyngwladol.

Pam Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd?

Mae Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd (FMPs) yn rhan allweddol o ymrwymiad y DU i bysgota cynaliadwy. Mae'r JFS yn nodi diben cyffredinol FMPs, gan gynnwys eu cysylltiad â'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd a'r fframwaith pysgodfeydd ehangach a nodir yn y Ddeddf, ynghyd â'r cynlluniau y bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn eu cyhoeddi.

Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cyhoeddi FMPs unigol ar y cyd ar gyfer y stociau hynny sydd o ddiddordeb masnachol allweddol a bydd pob awdurdod polisi pysgodfeydd yn ystyried a ddylai gyflwyno ei FMPs rhanbarthol ei hun i reoli gweithgarwch bysgota o fewn ei ddalgylch neu a fyddai'n well cydweithio ag awdurdod polisi pysgodfeydd arall lle bo hynny'n briodol.

Bydd FMPs y DU yn canolbwyntio ar reoli stoc, gydag FMPs rhanbarthol yn estyn eu cwmpas i ystyried pryderon ehangach ynghylch rheoli pysgodfeydd.

Sut y byddwn yn mesur cynnydd?

Yn unol â'r Ddeddf, bydd y JFS yn parhau'n weithredol nes y bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ei adolygu ac yn credu bod angen ei ddiwygio neu ei ddiweddarau, Ni fydd mwy na chwe blynedd o'i adolygiad diweddaraf.

Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cyhoeddi adroddiad bob tair blynedd ar i ba raddau y mae'r polisiâu a nodir yn y JFS wedi'u rhoi ar waith ac wedi cyflawni neu gyfrannu at gyflawni'r amcanion pysgodfeydd. Bydd yr adroddiad yn pwysu a mesur hefyd i ba raddau y mae'r polisiâu yn yr FMP perthnasol wedi'u cyflawni ac wedi effeithio ar lefelau stociau pysgod.

Cyflwyniad

Mae sector bwyd môr y DU yn rhan bwysig o economi cymunedau arfordirol ac mae ganddo dreftadaeth ddiwylliannol gyfoethog. O'r sector y daw ymdeimlad y cymunedau hynny o le ac o berthyn. Mae perthynas y DU â'r môr yn destun dathlu, a theg hynny. Ar hyd yr arfordir, o'r porthladd mwyaf i'r cei lleiaf, mae pysgotwyr a chymunedau pysgota yn ymfalchïo eu bod yn darparu cynnyrch o ansawdd uchel sy'n cael ei ddal yn gynaliadwy ac sy'n cyfrannu at ddiogelu cyflenwadau bwyd. Hefyd, mae'r DU yn adnabyddus am ei buddsoddiad mewn gwyddor pysgodfeydd, nid yn unig ar gyfer asesu iechyd stociau pysgod ac ecosystemau, ond hefyd i ddatblygu ac addasu ei dulliau pysgota a defnyddio technolegau newydd – rhywbeth pwysicach nag erioed o ystyried yr angen i fynd i'r afael â heriau hinsawdd sy'n newid. Yn y cyfnod hwn o newid, bydd y DU yn parhau i werthfawrogi pwysigrwydd y diwydiant pysgota i'w chymunedau arfordirol niferus a bydd yn darparu diwydiant pysgota ffyniannus ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol tra'n diogelu, adfer a gwella'r amgylchedd morol y mae'r diwydiant a'r gymdeithas ehangach yn dibynnu arno.

Mae ein pysgodfeydd yn wynebu llawer o heriau a chyfleoedd a bydd angen i bedair gweinyddiaeth y DU gydweithio arnynt yn ystod oes y JFS hwn. Mae'n hanfodol ein bod yn parhau i adfer stociau pysgod, lleihau effeithiau amgylcheddol pysgota, a lleihau'r effeithiau andwyol ar y newid yn yr hinsawdd a helpu i addasu iddo er mwyn sicrhau sector bwyd môr bywiog sy'n addas ar gyfer y dyfodol. Mae sicrhau pysgodfeydd cynaliadwy yn hanfodol er mwyn gwireddu gweledigaeth y DU o gefnforoedd a moroedd 'glân, iach, diogel, cynhyrchiol a bioamrywiol'¹.

Mae pysgod môr yn adnodd cyhoeddus. A ninnau wedi gadael yr Undeb Ewropeaidd (UE), mae gan y DU gyfrifoldeb i reoli ei physgodfeydd gyda golwg ar ofalu amdanynt yn gynaliadwy mewn ffordd sy'n cydnabod anghenion penodol ein diwydiant bwyd môr amrywiol a'n hamgylchedd morol.

Mae [Deddf Pysgodfeydd 2020](#) (y Ddeddf) yn nodi wyth amcan ar gyfer pysgodfeydd. Bydd awdurdodau polisi pysgodfeydd pob un o bedair gweinyddiaeth y DU yn rheoli'u pysgodfeydd ar sail yr amcanion hynny. Mae'r JFS hwn yn nodi y polisïau, y penderfynwyd arnynt trwy gytundeb yr awdurdodau polisi pysgodfeydd, ar reoli pysgodfeydd môr (dal a phrosesu), pysgota hamdden ar y môr, a dyframaethu, er mwyn cyflawni, neu gyfrannu at gyflawni, yr amcanion ar gyfer pysgodfeydd. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ystyried y polisïau hyn, ynghyd â'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd, wrth iddynt ddatblygu'u polisïau eu hunain. Efallai y bydd gan awdurdodau polisi pysgodfeydd unigol strategaethau a dogfennau polisi datganoledig, fydd eisoes yn adlewyrchu polisïau yn y JFS, ac felly'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd.

¹ Datganiad Polisi Morol y DU (<https://www.gov.uk/government/publications/uk-marine-policy-statement>)

Fel awdurdodau polisi pysgodfeydd, mae'r Ysgrifennydd Gwladol, Gweinidogion yr Alban, Gweinidogion Cymru a'r Adran Amaethyddiaeth, Amgylchedd a Materion Gwledig yng Ngogledd Iwerddon wedi paratoi a chyhoeddi'r JFS hwn ar y cyd yn unol â'r broses a ddisgrifir yn adran 2 o'r Ddeddf. Fel awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol, mae'n ofynnol iddynt hwy, a'r Sefydliad Rheoli Morol (MMO), arfer eu swyddogaethau yn unol â'r polisïau yn y JFS a'r FMPs perthnasol, ac ag adran 10 o'r Ddeddf.

Pwysigrwydd pysgota i holl wledydd y DU

Mae'r sector bwyd môr yn y DU yn cynnwys dal pysgod (gan gynnwys pysgota hamdden ar y môr), dyframaethu morol, a phrosesu.

Yn y diwydiant dal, mae pysgodfeydd masnachol y DU yn amrywio o gychod pelagig mawr sy'n gallu dal cannoedd o dunelli o bysgod mewn un rhwydiad, i gychod pysgota bach yn y glannau a helwyr pysgod cregyn rhwng y ddau lanw. Mae fflyd pob gwlad yn amrywio'n fawr, ac mae pysgota'n bwysig o ran cynnal rhai cymunedau arfordirol bregus.

Mae pysgota môr hamdden hefyd yn fath poblogaidd o bysgota yn y DU ac, fel pysgota masnachol, mae'n esgor ar fuddiannau economaidd a chymdeithasol pwysig.

Fel un o sectorau cynhyrchu bwyd strategol y DU, mae dyframaethu morol yn helpu twf economaidd cynaliadwy mewn cymunedau gwledig ac arfordirol ac yn yr economi ehangach. Mae polisi dyframaethu wedi'i ddatganoli'n llwyr yn y DU ac felly mae pob un o'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithredu o dan ddeddfwriaeth a pholisïau datganoledig.

Mae'r sector prosesu ac allforio bwyd môr yn gyflogwr arwyddocaol lleol yn y DU. Mae'n cynnwys prosesu sylfaenol (fel ffiledu a rhewi) a phrosesu eilaidd (fel rhannu, pacio, cochï, gorchuddio mewn briwsion ac ati), yn ogystal â chyfleusterau ar gyfer allforio pysgod heb eu prosesu. Ceir safleoedd prosesu bwyd môr ym mhob rhan o'r DU, yn amrywio o safleoedd bach i fusnesau prosesu mwy aml-safle, llawer ohonynt wedi'u clystyru mewn trefi rhanbarthol allweddol. Mae'r sector yn cynhyrchu ar gyfer y farchnad ddomestig a marchnadoedd rhyngwladol, gan ddibynnu ble rydych chi yn y DU. Mewn rhai rhannau o'r DU, mae pysgod yn cael eu hallforio hefyd fel nwyddau byw, heb eu prosesu, yn bennaf i farchnad yr UE.

Fframwaith Rheoli a Chefnogi Pysgodfeydd y DU (y Fframwaith Pysgodfeydd)

Mae'r cyfrifoldeb am reoli pysgodfeydd yn y DU i raddau helaeth wedi'i ddatganoli. Mae'r JFS hwn yn rhan o Fframwaith Pysgodfeydd ehangach y DU. Mae'r Fframwaith Pysgodfeydd yn nodi'r meysydd lle gellir rheoli pysgodfeydd ar y cyd ar lefel y DU, a'r ddeddfwriaeth, y polisïau a'r egwyddorion cydweithio ar lefel y DU ar gyfer gwneud hynny. Mae'r Fframwaith Pysgodfeydd yn cynnwys y Ddeddf a'r offerynnau statudol cysylltiedig, cyfraith berthnasol yr UE sydd wedi'i dargadw, y JFS, FMPs, a'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth ar y Fframwaith Pysgodfeydd. Mae'r olaf yn nodi egwyddorion y ffyrdd o weithio a chydweithio ar reoli pysgodfeydd rhwng yr awdurdodau polisi pysgodfeydd.

Mae pob gwlad yn mynd ati yn ei ffordd ei hun i ddatblygu polisi, gan adlewyrchu natur ddatganoledig rheoli pysgodfeydd ledled y DU. Fodd bynnag, mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd trwy gydweithio a chydreoli ar sail y Fframwaith Pysgodfeydd, yn ceisio sicrhau canlyniadau cyffredin cytûn ond gan cydnabod eu hawl a'r angen i ddilyn eu polisiâu eu hunain ac i barchu datganoli.

Cytundebau Cenedlaethol a Rhyngwladol

Mae gofyn i'r awdurdodau polisi pysgodfeydd, wrth weithio yn unol â'r polisiâu yn y JFS, roi ystyriaeth hefyd i ofynion deddfwriaeth genedlaethol ac ymrwymadau y mae'r DU wedi'u gwneud o dan gytundebau a datganiadau rhyngwladol. N Yn eu plith y mae [Cytundeb Masnach a Chydweithredu'r DU/UE \(TCA\)](#), [Confensiwn y Cenhedloedd Unedig \(CU\) ar Gyfraith y Môr \(UNCLOS\)](#), [Amcanion Datblygu Cynaliadwy'r CU](#), [Confensiwn y CU ar Fioamrywiaeth \(CBD\)](#), [Y Fframwaith Bioamrywiaeth Byd-eang](#), y [Confensiwn ar y Fasnach Ryngwladol mewn Rhywogaethau mewn Perygl \(CITES\)](#), a [Chonfensiwn Gwarchod Amgylchedd Morol Gogledd-ddwyrain Cefnfor Iwerydd \(OSPAR\)](#).

A'r DU bellach wedi gadael yr UE, mae'r TCA yn cynnwys trafodaethau blynyddol ar gyfleoedd pysgota a mynediad i ddyfroedd a sefydlu Pwyllgor Arbenigol ar Bysgodfeydd (SCF) rhwng yr UE a'r DU i hwyluso cydweithredu ar reoli pysgodfeydd. Mae'r cytundeb yn cydnabod rhyddid y DU i benderfynu ar y rheolau ar gyfer rheoli pysgodfeydd yn nyfroedd y DU.

Mae [Rheoliadau Strategaeth Forol 2010](#) (OS 2010/1627) yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff pysgodfeydd yn y DU gymryd camau i sicrhau bod holl ddyfroedd y DU yn cyrraedd neu'n cadw Statws Amgylcheddol Da (GES) (ar wahân i rai eithriadau). [Strategaeth Forol y DU \(UKMS\)](#) yw un o bileri allweddol polisi morol y DU ac mae'r JFS yn fesur trawsbynciol a fydd yn helpu i sicrhau mewn pysgodfeydd masnachol yn cyrraedd statws GES. At hynny, bydd y JFS yn helpu i sicrhau nad yw arferion pysgota yn peryglu statws GES drwy effeithio ar elfennau eraill y GES fel bioamrywiaeth neu gyflwr gwely'r môr.

Protocol Gogledd Iwerddon

Mae cydweithredu i reoli pysgodfeydd ar draws yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn rhan o gyd-destun [Protocol Gogledd Iwerddon/Iwerddon \(y Protocol\)](#). Mae'r Protocol yn nodi'r trefniadau y cytunodd y DU a'r UE arnynt i ddelio â'r amgylchiadau unigryw ar ynys Iwerddon ac a gyflwynwyd wrth i'r DU ymadael â'r UE. Mae Gogledd Iwerddon yn rhan o'r DU, gan gynnwys bod yn rhan o diriogaeth tollau'r DU, ond mae'r Protocol yn cymhwyso rhannau penodol o gyfraith yr UE i Ogledd Iwerddon rhag creu ffin galed (gweler Atodiad 2 y Protocol). Bydd hyn yn parhau nes y bydd Cynulliad Gogledd Iwerddon yn penderfynu fel arall.

Cwmpas y JFS

Mae'r JFS yn ymdrin â pholisi a rheoli pysgodfeydd môr o fewn dyfroedd y DU, ac wrth drafod â gwledydd arfordirol eraill. Bydd y JFS yn llywio hefyd sut y byddwn yn ymdrin â chytundebau rhyngwladol ac â ffora rhyngwladol. Nid yw'n effeithio'n uniongyrchol ar Dirioogaethau Tramor y DU nac ar Ddibyniaethau'r Goron². Fodd bynnag, bydd polisiau o fewn y JFS yn effeithio ar sut y byddwn yn cydweithio â Dibyniaethau'r Goron i reoli pysgodfeydd yn effeithiol ledled dyfroedd y DU a'r Dibyniaethau hynny.

Bydd angen i Awdurdodau Pysgodfeydd a Chadwraeth y Glannau roi ystyriaeth i'r Ddeddf, y JFS, a'r FMPs, lle gofynnir iddynt wneud hynny gan unrhyw ganllawiau a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol ar sut i gyflawni eu swyddogaethau neu pan fyddant yn ymgymryd â swyddogaeth berthnasol a ddirprwyir iddynt gan yr MMO.

Effaith y JFS a'r FMPs

Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdodau polisi pysgodfeydd a'r MMO (yn eu rôl fel awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol, fel y'u diffinnir gan y Ddeddf), arfer eu swyddogaethau o ran pysgodfeydd, pysgota a dyframaethu yn unol â'r polisiau yn y JFS neu'r FMPs sy'n gymwys i'r awdurdod oni bai bod newid perthnasol yn yr amgylchiadau yn gofyn fel arall³.

Mae newidiadau perthnasol yn yr amgylchiadau yn cynnwys (yn benodol) newidiadau o ran —

- Rhwymedigaethau rhyngwladol y DU;
- Pethau a wnaed (neu sydd heb eu gwneud) gan lywodraeth gwlad y tu allan i'r DU sy'n effeithio ar yr amgylchedd morol a dyfrol;
- Y dystiolaeth wyddonol sydd ar gael; neu
- Y dystiolaeth sy'n bod sy'n ymwneud ag elfennau cymdeithasol, economaidd neu amgylcheddol datblygu cynaliadwy.

Mae'n bolisi gan bob awdurdod polisi pysgodfeydd na wneir unrhyw newid ar chwarae bach. Esbonnir a chyhoeddir y rhesymau dros wyro oddi wrth bolisiau yn y JFS a/neu FMPs mewn unrhyw benderfyniad⁴.

² Dibyniaethau'r Goron yw Ynys Manaw, Jersey a Guernsey.

³ Deddf Pysgodfeydd 2020 adran 10

⁴ Deddf Pysgodfeydd 2020 adrannau 7 (5) a 10 (2)

Atebolrwydd

Bydd polisïau a nodir yn y JFS hwn yn cael eu rhoi ar waith a'u gwerthuso drwy drefniadau arferol yr awdurdodau polisi pysgodfeydd perthnasol ac unrhyw fecanweithiau goruchwyllo cenedlaethol perthnasol, a thrwy brosesau'r Fframwaith Pysgodfeydd os oes angen.

1. Ein huchelgais cytûn

- 1.1 Ein huchelgais yw sicrhau bod ein pysgodfeydd môr a dyframaeth morol ledled y DU yn cael eu rheoli'n gynaliadwy at safon byd, a chwarae ein rhan i gefnogi'r gwaith o gyflawni hynny drwy'r byd.
- 1.2 Fel rhan o fod yn wlad arfordirol annibynnol, bydd awdurdodau polisi pysgodfeydd y DU yn gweithio gyda'i gilydd i gefnogi diwydiant pysgota bywiog, proffidiol a chynaliadwy, gydag amgylchedd morol iach sy'n gallu gwrthsefyll y newid yn yr hinsawdd yn sail iddo.
- 1.3 Ein nod yw gwireddu'r uchelgais hwn drwy dri phrif faes:

- **Diogelu a lle bo angen, adfer ein stociau pysgod.**

Mae pysgod gwyllt yn adnodd naturiol cyhoeddus ac yn dod â buddiannau mawr i'r DU, fel ffynhonnell bwyd a gwaith, drwy ddarparu gwasanaethau ecosystem a manteision cymdeithasol a lles. Byddwn yn gweithio gyda'n gilydd i sicrhau bod stociau pysgod yn cael eu rheoli a, lle bo angen, yn cael eu hadfer er lles ehangach pawb, gan sicrhau'r budd mwyaf posibl i gymunedau arfordirol.

- **Lleihau effeithiau pysgota ar yr amgylchedd morol ac arfordirol.**

Rydym yn cydnabod bod diwydiant pysgota ffyniannus yn dibynnu ar amgylchedd morol iach a bod stociau iach yn stociau cydnerth. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn sicrhau bod penderfyniadau polisi pysgodfeydd yn ystyried y berthynas hon, a bod hynny'n golygu rheoli pysgodfeydd ar sail ecosystemau. Gan ddefnyddio amrywiaeth o fesurau fel Ardaloedd Morol Gwarchodedig a mesurau technegol, byddwn yn lleihau effeithiau pysgota ar yr amgylchedd morol ac ar stociau carbon y môr yn sylweddol yn ystod oes y JFS.

- **Cefnogi diwydiant pysgota modern, cydnerth ac amgylcheddol gyfrifol.**

Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio gyda'i gilydd i gynnal diwydiant pysgota proffidiol a chydnerth. Byddwn yn eu helpu i ddatblygu cadwyni cyflenwi cadarn ymhellach, fflyd amrywiol, modern ac isel ei hallyriadau, a gweithlu medrus, sy'n gallu ymateb yn gyflym ac ar y cyd i amodau cyfnewidiol y farchnad a'r amgylchedd a chyfleoedd newydd, tra'n cynnal pysgodfeydd cynaliadwy ac ecosystemau bioamrywiol ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Wrth i amgylchedd y môr newid, byddwn yn helpu ein diwydiannau pysgota a dyframaethu i addasu yn unol â hynny, er mwyn sicrhau eu bod yn parhau'n economaidd hyfyw a lleihau effeithiau a allai gwanhau ecosystemau morol.

2. Amcanion ar gyfer Pysgodfeydd

Mae polisiâu'r JFS yn seiliedig ar yr amcanion ar gyfer pysgodfeydd a nodir yn y Ddeddf. Gyda'i gilydd, maen nhw'n diffinio pysgota cynaliadwy ac maen nhw wedi'u llunio i helpu'r awdurdodau polisi pysgodfeydd i gadw'r ddysgl yn wastad rhwng sector bwyd môr proffidiol a ffyniannus ac amgylchedd morol iach a chydnerth yn y tymor hir.

Mae'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd yn ategu ei gilydd, a gall un polisi gyfrannu at gyflawni sawl amcan.

2.1 Dehongli'r Amcanion

2.1.1 (1) Yr 'amcan cynaliadwyedd' yw bod:

(a) gweithgareddau pysgota a dyframaethu yn—

(i) gynaliadwy o safbwynt amgylcheddol tymor hir, a'u

(ii) bod yn cael eu rheoli fel eu bod yn esgor ar fanteision economaidd, cymdeithasol a gwaith ac yn cyfrannu at y cyflenwadau bwyd sydd ar gael a

(b) capasiti pysgota'r fflyd bysgota yn golygu bod y fflyd yn economaidd hyfyw ond nad yw'n gorbysgota stociau morol.

2.1.2 Ystyr pysgota cynaliadwy yw bod cydbwysedd priodol yn cael ei gynnal rhwng ystyriaethau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol wrth reoli ein pysgodfeydd er budd cenedlaethau heddiw ac yfory. Mae'n golygu sicrhau y gellir pysgota stociau pysgod, at ddibenion masnach a hamdden, yn awr ac yn y dyfodol. Wrth wneud hynny, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ystyried effeithiau tymor byr a hirdymor penderfyniadau ar stociau pysgod a'r diwydiant pysgota cyn gweithredu; ni ddylai penderfyniadau economaidd-gymdeithasol tymor byr beryglu iechyd hirdymor yr amgylchedd morol yn fawr. Bydd angen i'r penderfyniadau gydnabod pwysigrwydd diwylliannol pysgota drwy gynnal a lle medrir, cryfhau cymunedau a bywoliaethau arfordirol law yn llaw â'r gofyn bod stociau pysgod yn cyrraedd ac yn cadw at lefelau cynaliadwy.

2.1.3 I gadw'r ddysgl yn wastad, bydd awdurdodau polisi pysgodfeydd yn defnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael wrth wneud penderfyniadau ynghylch rheoli pysgodfeydd.

2.1.4 Yn ystod oes y JFS hwn, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn rhoi pwyslais lle bo angen, ar adfer stociau a diogelu'r amgylchedd. Bydd angen gwneud hyn mewn modd sy'n sensitif i anghenion buddiannau pysgota ac sy'n ystyried ffactorau amgylcheddol ehangach.

- 2.1.5 **(2) Yr ‘amcan rhagofalus’ yw bod —**
- (a) pysgodfeydd yn cael eu rheoli mewn modd rhagofalus, a
 - (b) bod stociau morol yn cael eu pysgota mewn modd sy'n adfer ac yn cynnal poblogaethau'r rhywogaethau a gynaeafir uwchlaw'r lefelau o fïomas sy'n gallu cynhyrchu'r Cynnyrch Cynaliadwy Mwyaf (MSY).
- 2.1.6 Mae'r Ddeddf yn diffinio dull rhagofalus o reoli pysgodfeydd fel 'dull lle nad yw diffyg gwybodaeth wyddonol yn gyfiawnhad dros ohirio neu beidio â chymryd camau rheoli i warchod rhywogaethau targed, rhywogaethau cysylltiedig neu ddibynnol, rhywogaethau nad ydynt yn rhai targed neu eu hamgylchedd'.
- 2.1.7 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn parchu'r dull rhagofalus, gan roi sylw penodol i sicrhau na ddefnyddir y gofyn am dystiolaeth ychwanegol i osgoi gwneud penderfyniadau rheoli anodd.
- 2.1.8 Mae'r Ddeddf yn diffinio MSY fel 'y cynnyrch cytbwys damcaniaethol uchaf y gellir ei gymryd yn barhaus ar gyfartaledd o stoc forol o dan amodau amgylcheddol presennol heb effeithio'n sylweddol ar y broses atgenhedlu'.
- 2.1.9 Mae'r amcan o gynnal lefelau biomas uwchlaw lefelau sy'n gallu cynhyrchu MSY yn offeryn gwerthfawr i awdurdodau polisi pysgodfeydd allu asesu a rheoli statws stociau pysgod. Fodd bynnag, mae asesiadau MSY yn gofyn am lawer o ddata sy'n golygu mai ond ychydig o stociau y gellir eu hasesu ar ei sail. Yn y JFS, cyfeirir at MSY neu brocsïau addas. Bydd defnyddio'r procsïau addas hyn ochr yn ochr â'r MSY i asesu cyflwr stociau a llywio penderfyniadau rheoli yn helpu i wella cynaliadwyedd nifer fwy o stociau.
- 2.1.10 **(3) Yr ‘amcan ecosystem’ yw bod —**
- (a) pysgod a gweithgareddau dyframaethu'n cael eu rheoli ar sail ecosystem er mwyn sicrhau bod yr effeithiau negyddol ar ecosystemau'r môr yn cael eu cadw mor fach â phosibl a lle bo'n bosibl, eu gwyrddroi, a
 - (b) bod cyn lleied o rywogaethau sensitif yn cael eu dal trwy ddamwain â phosibl a lle gellir, bod hynny'n cael ei osgoi'n llwyr.
- 2.1.11 Mae dull rheoli ar sail ecosystem yn cael ei ddiffinio yn y Ddeddf fel 'dull sydd (a) yn sicrhau bod pwysau cyfunol gweithgareddau dynol yn cael ei gadw o fewn lefelau sy'n gydnaws â chyrraedd GES o fewn ystyr Rheoliadau Strategaeth Forol 2010, a (b) nad yw'n peryglu gallu ecosystemau morol i ymateb i newidiadau a ysgogir gan bobl.'
- 2.1.12 Mae'r diwydiant pysgota môr yn gweithredu o fewn ac yn dibynnu ar amgylchedd morol o ansawdd uchel a bydd gan yr awdurdodau polisi

pysgodfeydd ymwybyddiaeth a gwerthfawrogiad o'r rhyngweithio amrywiol sy'n digwydd rhwng stociau pysgod, pysgodfeydd a'r amgylchedd.

- 2.1.13 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cyflawni, neu'n cyfrannu at gyflawni, yr amcan ecosystem a'r GES drwy drefniadau rheoli sy'n cynnal neu, lle bo angen, yn adfer, diogelu a gwella iechyd ecosystemau morol, drwy leihau effeithiau pysgota ar yr amgylchedd y tu hwnt i'e stociau unigol, megis difrod i gynefinoedd gwely'r môr a thrwy sgil-ddalffa ar rywogaethau sensitif, ond gan ganiatáu defnydd priodol gan bobl o'n moroedd er budd cenedlaethau heddiw ac yfory.
- 2.1.14 **(4) 'Amcan y dystiolaeth wyddonol'** yw bod —
- (a) data gwyddonol am weithgareddau rheoli pysgod a dyframaethu yn cael eu casglu,
 - (b) awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio gyda'i gilydd yn ôl y gofyn i gasglu a rhannu data gwyddonol o'r fath, a bod
 - (c) gweithgareddau rheoli pysgod a dyframaethu'n seiliedig ar y cyngor gwyddonol gorau sydd ar gael.
- 2.1.15 Mae amcan y dystiolaeth wyddonol yn golygu y bydd awdurdodau polisi pysgodfeydd bob amser yn rheoli ar sail tystiolaeth ac yn gwneud defnydd llawn o'r cyngor gwyddonol gorau sydd ar gael i'w helpu i wneud penderfyniadau. Mae hyn yn cynnwys gwella ein dealltwriaeth gyfunol o sut mae pysgota a dyframaethu yn effeithio ar yr amgylchedd morol gyda sectorau/gweithgareddau morol eraill.
- 2.1.16 **(5) Yr 'amcan o ran sgil-ddalffa'** yw —
- (a) lleihau'r sgil-ddalffa bysgod sydd o dan y maint cyfeirio cadwraethol lleiaf a sgil-ddalffa arall ddiangen, neu osgoi'r sgil-ddalffa honno'n llwyr,
 - (b) bod dalfeydd yn cael eu cofnodi a bod cyfrifi amdanynt, a
 - (c) bod y sgil-ddalffa bysgod yn cael ei glanio, ond dim ond lle bo hynny'n briodol ac yn arbennig, cyn belled nad yw'n cymell pysgotwyr i ddal pysgod sydd o dan y maint cyfeirio cadwraethol lleiaf.
- 2.1.17 Mae'r 'amcan o ran y sgil-ddalffa' yn anelu at osgoi dal pysgod na fwriedir eu dal neu sy'n llai na'r maint cadwraethol lleiaf neu at ddal llai ohonynt. Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd wedi ymrwymo i roi terfyn ar yr arfer gwastraffus o daflu pysgod yn ôl i'r môr a chynyddu'r atebolrwydd am weithgareddau pysgota yn y môr, gan ennyn hyder yn ein bwyd môr.

- 2.1.18 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd wedi ymrwymo i sicrhau bod cofnod o bob dalfa bysgod a bod pob dalfa bysgod sydd o dan amodau'r Cyfanswm y Ddalfa a Ganiateir (TAC), o ddewis yn cael ei glanio, oni bai:
- Bod tystiolaeth gref y gall y pysgod oroesi'r broses o'u dal neu
 - Bod terfyn ar ddefnyddio mesurau lliniaru neu
 - Ei bod yn costio gormod i gael gwared ar y pysgod sy'n cael eu ganio.
- 2.1.19 **(6)** Yr '**amcan mynediad cyfartal**' yw na effeithir ar hawl cychod pysgota'r DU i fynd i unrhyw ardal o fewn terfynau pysgota Prydain gan -
- (a) leoliad porthladd cartref y cwch pysgota, nac
- (b) unrhyw rai eraill o gysylltiadau'r cwch pysgota neu ei berchennog, ag unrhyw le yn y Deyrnas Unedig.
- 2.1.20 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod bod gan yr holl gychod sydd wedi'u cofrestru a'u trwyddedu yn y DU yr un hawl â'i gilydd i bysgota yn nyfroedd y DU. Ar sail hynny, mae'r amcan mynediad cyfartal yn golygu na fydd unrhyw awdurdod polisi pysgodfeydd yn rhoi unrhyw fesurau ar waith i gyfyngu ar hawl unrhyw gwch sydd wedi'i drwyddedu yn y DU i fynd i unrhyw ran o ddyfroedd y DU oherwydd porthladd cartref y cwch.
- 2.1.21 Mae gosod cyfyngiadau ar hawl cwch i bysgota yn arf allweddol i'r awdurdodau polisi pysgodfeydd, ond bydd pob cyfyngiad o'r fath yn seiliedig ar feini prawf gwrthrychol ac ar yr angen i ddiogelu stociau a'r amgylchedd morol. Yn gyfnewid am hynny, bydd cychod yn cadw at y rheolau a bennir gan awdurdod polisi pysgodfeydd y dyfroedd y maen nhw'n pysgota ynddyn nhw.
- 2.1.22 **(7)** Yr '**amcan budd cenedlaethol**' yw bod gweithgareddau pysgota cychod pysgota'r DU yn dod â buddiannau cymdeithasol neu economaidd i'r Deyrnas Unedig neu i ran ohoni.
- 2.1.23 Mae amcan y budd cenedlaethol yn golygu bod yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gosod amod ar bob cwch o'r DU y byddan nhw'n ei drwyddedu i ddod â budd economaidd a/neu gymdeithasol i'r DU neu i ran ohoni.
- 2.1.24 **(8)** Yr '**amcan newid hinsawdd**' yw bod —
- (a) effeithiau andwyol gweithgareddau pysgod a dyframaethu ar y newid yn yr hinsawdd yn cael eu cadw mor fach â phosibl, a
- (b) bod gweithgareddau rheoli pysgod a dyframaethu'n addasu i hinsawdd sy'n newid.
- 2.1.25 Fel gweithgaredd cymharol garbon isel, gall pysgota fel ffynhonnell fwyd wneud cyfraniad gwerthfawr at ddyfodol carbon isel. Fodd bynnag, mae'r awdurdodau

polisi pysgodfeydd yn cydnabod, er mwyn gwireddu'r potensial hwn, fod yn rhaid cymryd camau i leihau a lliniaru effeithiau andwyol gweithgareddau pysgota, prosesu a dyframaethu ar yr hinsawdd fel rhan o lwybr pob gwlad at fod yn sero net. I'r perwyl hwn, byddwn i gyd yn cymryd camau i annog y sector bwyd môr i ddatgarboneiddio.

- 2.1.26 Mae'r newid yn yr hinsawdd wedi newid yr amgylchedd morol ledled y DU a bydd yn parhau i wneud hynny, gan newid cyfansoddiad rhywogaethau ecosystemau morol. Yn unol â'r amcan o ran y newid yn yr hinsawdd, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn helpu pysgodfeydd i addasu i'r newidiadau a'r heriau hyn. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn mynd ar drywydd polisïau priodol i reoli effeithiau pysgota ar stociau bregus ac i ddiogelu, adfer a gwella cynefinoedd carbon glas gwerthfawr.

2.2 Cymhwyso'r Amcanion

- 2.2.1 Yn ystod oes y JFS hwn, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cymryd camau breision ymlaen i leihau effeithiau pysgota ar yr amgylchedd morol ac ar iechyd ein stociau pysgod – yn enwedig o ystyried y risgiau cynyddol yn sgil y newid yn yr hinsawdd. Byddwn hefyd yn ceisio sicrhau ein bod yn cynnal ac yn gwella'r manteision economaidd a diwylliannol y mae'n pysgodfeydd yn eu rhoi.
- 2.2.2 O ystyried cymhlethdod pysgodfeydd y DU a'n hamgylchedd morol, byddwn yn parhau i reoli ein pysgodfeydd ar sail ecosystem ac yn ceisio mynd ati mewn ffordd gytbwys a chymesur i gyflawni, neu gyfrannu at gyflawni, yr amcanion ar gyfer pysgodfeydd mewn modd sy'n cyfrannu at gyflawni a chynnal statws GES.
- 2.2.3 Dylid darllen polisïau'r JFS fel pecyn, wedi'u llunio i gyflawni'r holl amcanion pysgodfeydd. Mae'r polisïau cyffredinol yn y JFS yn berthnasol i benderfyniadau rheoli o ddydd i ddydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol.
- 2.2.4 Mae adran 2.1 yn esbonio sut mae'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd yn cael eu dehongli. Yn y JFS hwn rydym yn defnyddio system cod lliw rhifol i nodi pa amcanion pysgodfeydd sy'n berthnasol i ba bolisïau ac i ddangos sut yr ydym yn eu cymhwyso. Yn adran 5, rydym yn nodi sut yr ydym am ddefnyddio FMPs i gyflawni neu gyfrannu at gyflawni'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd.
- 2.2.5 Mae'n ofynnol i awdurdodau polisi pysgodfeydd bennu polisïau ar gyfer cyflawni, neu gyfrannu at gyflawni'r holl amcanion pysgodfeydd, ac rydym wedi'u nodi yn y JFS hwn a'r FMPs sydd wedi'u rhestru. Mae'r holl amcanion pysgodfeydd yn bwysig, ond bydd rhai polisïau'n fwy perthnasol i amcanion penodol nag i rai eraill. Mae Tabl A yn adran 2.3 yn nodi perthnasedd y polisïau i'r amcanion.

2.2.6 Wrth lunio'r polisiau yn y JFS hwn, mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod eu bod yn gysylltiedig â'i gilydd. Er enghraifft, heb reoli ein stociau'n gynaliadwy, ni fyddai gennym ddiwydiant pysgota sy'n cynnal swyddi a chymunedau arfordirol ar gyfer y dyfodol; ni fyddai gennym gynnyrch i'w farchnata; ac ni fyddem yn gallu gwireddu ein hymrwymiad i sicrhau statws GES gyda physgod yn elfen allweddol o'r ecosystem.

2.2.7 Weithiau bydd angen rhoi blaenoriaeth i un amcan pysgodfeydd ar draul un arall yn y tymor byr. Bydd angen penderfynu ar flaenoriaethau o'r fath fesul achos, gan ystyried amgylchiadau unigol. Er enghraifft, i helpu cymuned bysgota i addasu i fesur rheoli newydd, neu i fynd i'r afael â her amgylcheddol mewn pysgodfa fel sgil-ddalfa rhywogaethau sensitif mewn ardal neu fflyd benodol. Ond wrth wneud, bydd yr awdurdod polisi pysgodfeydd yn seilio ei benderfyniadau ar dystiolaeth, gan gofio'r amcan i fod yn rhagofalus ond gan sicrhau bod mesurau rheoli yn gymesur â risg y broblem dan sylw.

2.3 Amcanion fesul Maes Polisi

2.3.1 Rydym wedi rhoi rhif o 1 i 8 i bob un o'r amcanion pysgodfeydd, fel y gwelwch yn yr allwedd isod. Defnyddir y rhifau hyn yn adrannau 3-5 o'r ddogfen hon i nodi pa bolisiau sy'n cyfrannu at gyflawni amcanion unigol. Ceir crynodeb yn Nhabl A isod.

Amcan	Rhif
Amcan cynaliadwyedd	
Amcan rhagofalus	
Amcan yr ecosystem	
Amcan tystiolaeth wyddonol	
Amcan o ran sgil-ddalfa	
Amcan mynediad cyfartal	
Amcan budd cenedlaethol	
Amcan newid hinsawdd	

Tabl A: Crynodeb o'r amcanion pysgodfeydd yn ôl meysydd polisi'r hwn

Penawdau Polisi	1	2	3	4	5	6	7	8
3.2 Gwyddoniaeth a thystiolaeth	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy
4.1 Sut ydym yn rheoli pysgodfeydd	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy		Ydy	Ydy	Ydy
4.2 Cyflawni amcanion pysgodfeydd trwy'n polisïau								
4.2.1 Cyfleoedd pysgota	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy		Ydy	Ydy
4.2.2 Stociau heb gwota	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy				Ydy
4.2.3 Cysylltiadau rhyngwladol ehangach	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy
4.2.4 Capasiti pysgota	Ydy							
4.2.5 Hawl i bysgota yn nyfroedd y DU	Ydy					Ydy	Ydy	
4.2.6 Pysgota anghyfreithlon, heb gofnod a heb ei reoleiddio	Ydy		Ydy		Ydy			
4.2.7 Lleihau'r sgil-ddalfa ac osgoi dal rhywogaethau sensitif	Ydy		Ydy	Ydy	Ydy			

4.2.8 Adleoli	Ydy		Ydy				Ydy	
4.2.9 Cynllunio Gofodol yn y Môr	Ydy		Ydy	Ydy			Ydy	
4.2.10 Ardaloedd Morol Gwarchoddedig			Ydy	Ydy				Ydy
4.2.11 Sbwriel yn y môr	Ydy		Ydy	Ydy				
4.2.12 Dyfroedd arfordirol a chroyw	Ydy		Ydy					
4.2.13 Newid hinsawdd		Ydy	Ydy	Ydy				Ydy
4.2.14 Dyframaethu	Ydy		Ydy	Ydy				Ydy
4.2.15 Pysgota hamdden yn y môr	Ydy		Ydy	Ydy				Ydy
4.2.16 Cynhyrchu, marchnata a bwyta bwyd môr	Ydy		Ydy				Ydy	Ydy
5.0 Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy

3 Rhoi'r JFS ar waith

3.1 Egwyddorion

- 3.1.1 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn rhoi'r polisïau yn y JFS ar waith drwy arfer eu swyddogaethau ac yn unol â'r amcanion pysgodfeydd. Bydd defnyddio'r dystiolaeth a'r cyngor gwyddonol gorau sydd ar gael, gwneud

penderfyniadau tryloyw, a gweithio mewn partneriaeth, yn egwyddorion craidd wrth roi'r polisiau ar waith.

- 3.1.2 Mae'r JFS yn fframwaith tryloyw sy'n nodi blaenoriaethau traws-Lywodraethol ar gyfer dyfroedd y DU i gyflawni'r amcanion pysgodfeydd sydd yn y Ddeddf, sy'n cael eu rhoi ar waith gan yr awdurdodau polisi pysgodfeydd ac sy'n cyfrannu at ddatblygu cynaliadwy yn y DU. Mae hyn yn debyg i'r ffordd y mae [Datganiad Polisi Morol y DU \(UKMPS\)](#) yn fframwaith ar gyfer paratoi cynlluniau morol a gwneud penderfyniadau sy'n effeithio ar yr amgylchedd morol.
- 3.1.3 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn rhoi sylw i'r amcanion pysgodfeydd, yn ôl y gofyn, wrth ddatblygu polisiau yn y dyfodol, a byddant yn creu polisiau eraill yn eu priod feysydd cymhwysedd i helpu i gyflawni'r amcanion.

3.2 Gwyddoniaeth a Thystiolaeth

- 3.2.1 Mae'n hanfodol bod gennym wyddoniaeth dda a sylfaen dystiolaeth gadarn, sy'n ennyn ymddiriedaeth a hyder, ar gyfer cyflawni'r amcanion pysgodfeydd yn y Ddeddf. Mae gan y DU y cyfle fel gwlad arfordirol i wireddu ei huchelgais i fod yn arweinydd byd ym maes gwyddoniaeth ac arloesi. Mae arbenigedd y DU, ynghyd â'i chyfoeth o brofiad o gasglu data a gwybodaeth wyddonol am yr amgylchedd morol, yn golygu y gall barhau i ddatblygu tystiolaeth wyddonol o ansawdd uchel am bysgodfeydd a dyframaeth - biolegol, technegol, economaidd a chymdeithasol.

Sut ydym am fynd ati

- 3.2.2 Yn unol â'r 'amcan tystiolaeth wyddonol', yr 'amcan rhagofalus' a'r 'amcan ecosystemau', bydd y DU yn rheoli pysgodfeydd a dyframaethu ar sail tystiolaeth, gan wneud defnydd llawn o'r dystiolaeth wyddonol orau sydd ar gael, a chefnogi'r DU i barhau i ysgwyddo'i rhwymedigaethau rhyngwladol. Ategir hyn gan raglen fonitro a fframwaith cynghori eang a chydgysylltiedig, a fydd yn cael eu gwella ymhellach gan ymchwil.
- 3.2.3 Parheir i barchu cymhwysedd datganoledig pob awdurdod polisi pysgodfeydd i ddatblygu'r sylfaen dystiolaeth hon.

Y Cyngor Gwyddonol Gorau sydd ar gael

- 3.2.4 Byddwn yn sicrhau bod yr awdurdodau polisi pysgodfeydd a thu hwnt yn cydweithio i ddatblygu a chaffael cyngor gwyddonol. Byddwn yn chwilio am gyfleoedd i gydweithio â sefydliadau rhyngwladol, gan gynnwys Sefydliadau Rheoli Pysgodfeydd Rhanbarthol (RFMOs), ynghyd â sefydliadau amgylcheddol, y diwydiannau pysgota a dyframaethu a'r sector bwyd môr ehangach.

- 3.2.5 Mae'r DU yn deall pwysigrwydd a gwerth bod yn aelod o Gyngor Rhyngwladol Archwilio'r Môr (ICES). Byddwn yn parhau i chwarae rhan lawn a gweithgar yn ICES, lle mae gwyddonwyr y DU yn gwneud cyfraniad sylweddol ar bob lefel o'i broses gynghori, gan gynnwys ar y Pwyllgorau Gwyddoniaeth a Chynghori a thrwy gymryd rhan mewn grwpiau arbenigwyr.
- 3.2.6 Bydd y DU yn manteisio'n llawn hefyd ar ei swydd fel ceisydd cyngor annibynnol ar ICES, i gryfhau'r berthynas â ICES a cheisio cyfleoedd i wella gwyddor pysgodfeydd ac ecosystemau morol yng ngogledd ddwyrain Cefnfor Iwerydd.
- 3.2.7 Gall data a gwyddor pysgodfeydd fod yn gymhleth, ac nid yw ardaloedd asesu ICES ac ardaloedd rheoli TAC wastad yn cyfateb. Mae hynny'n gofyn am waith dehongli. Nid oes gan lawer o stociau'r data sydd eu hangen i allu asesu eu MSY ac felly mae angen asesiadau eraill i benderfynu ar eu hiechyd. Er mwyn bod yn fwy tryloyw, byddwn yn gweithio gydag ICES ac eraill i'w gwneud yn haws i bawb ddeall a yw'r terfynau dalfeydd y penderfynwyd arnynt trwy drafod wedi'u pennu o fewn terfynau cynaliadwy. Byddwn hefyd yn chwilio am ffyrdd o asesu effeithiau ehangach pysgota ar rywogaethau anfasnachol a'r amgylchedd morol ehangach.
- 3.2.8 Bydd y DU yn adrodd hefyd ar gynaliadwyedd stociau drwy gyfuniad o fesuriadau trosfwaol, gan adlewyrchu statws nifer fawr o stociau gyda'i gilydd ynghyd â gwybodaeth fanylach am stociau unigol.

Casglu a Rhannu Data Gwyddonol

- 3.2.9 Trwy sicrhau bod gan yr holl awdurdodau polisi pysgodfeydd raglen gydgyssylltiedig ar gyfer casglu data, byddwn yn sicrhau bod data pysgodfeydd a dyframaethu yn cael eu casglu a'u rhannu mewn ffordd gyson a bod hynny'n parhau. Mae hyn yn angenrheidiol er mwyn i'r DU allu bodloni ei hymrwymiadau a diwallu ei hanghenion.
- 3.2.10 Gwneir hyn drwy [Gynllun Gwaith](#) fydd yn benodol i'r DU, yn unol â'r Fframwaith Pysgodfeydd.
- 3.2.11 Byddwn yn casglu ystod o ddata a gwybodaeth - gwyddonol, technegol, economaidd a chymdeithasol - o ystod eang o ffynonellau. Er enghraifft, trwy arolygon annibynnol o bysgodfeydd, gwaith samplu mewn pysgodfeydd, data am weithgarwch pysgota a data a gwybodaeth gan y diwydiant a chan arbenigeddau rhyngwladol.
- 3.2.12 Mae monitro effeithiol yn allweddol i sicrhau dyfodol cynaliadwy sy'n seiliedig ar dystiolaeth dda i'r diwydiant pysgota a'r amgylchedd morol. Lle bo angen, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ymchwilio i'r defnydd o dechnolegau fel systemau monitro cychod a Monitro Electronig o Bell (REM) at ddibenion gwyddonol ac i helpu i reoli pysgodfeydd yn gynaliadwy.

- 3.2.13 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn sefydlu rhaglenni monitro a goruchwylio priodol hefyd i ni ddeall yn well effeithiau gweithgareddau pysgota ar yr amgylchedd a'n helpu i gyflawni'r amcanion pysgodfeydd a sicrhau GES.
- 3.2.14 Bydd mesurau rheoli pysgodfeydd yn cael eu monitro i ni ddeall yn well a ydyn nhw'n effeithiol er mwyn gwella'n barhaus ein proses gwneud penderfyniadau.
- 3.2.15 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn ceisio ei gwneud hi mor rhwydd â phosibl i bawb allu gweld gwybodaeth wyddonol a thechnegol ei gilydd. Bydd hyn yn hwb i fonitro pysgodfeydd y DU, cyflawni'r ymrwymïadau adrodd a rheoli'r stociau a rennir.
- 3.2.16 Byddwn yn sicrhau bod yr wybodaeth hon ar gael i'r cyhoedd, lle bo'n briodol, gan annog gwell cydgysylltu, a mynediad at ddata a'u rhannu i'n helpu i reoli bysgodfeydd yn well.
- 3.2.17 Byddwn yn parhau i rannu data lle bo'n briodol â gwledydd eraill, gan gynnwys helpu i drefnu gwaith monitro rhanbarthol. Byddwn yn trafod â ffora priodol, ac yn eu sefydlu lle bo angen, i hwyluso cydweithredu.

Gwella'r Sylfaen Dystiolaeth

- 3.2.18 Bydd y sylfaen dystiolaeth yn cael ei chynnal a'i gwella i gefnogi'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd. Bydd yn cynnwys tystiolaeth am gynaliadwyedd, newid hinsawdd a rheoli ar sail ecosystemau, gan wella ein dealltwriaeth gyfunol o effaith pysgota a dyframaethu ar yr amgylchedd morol. Gwneir hyn drwy dargedu gwaith ymchwil, ymchwilio i arloesedd a manteisio ar ffrwyth partneriaethau pysgodfeydd, dyframaethu a morol - megis gyda diwydiant, academia a phartneriaid rhyngwladol.
- 3.2.19 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn barod i archwilio ffynonellau data gwyddonol a gwybodaeth newydd ac arloesol posibl, a dulliau o'u casglu, er mwyn casglu data o ansawdd uchel yn well a chodi safonau cyngor. Bydd dulliau presennol a newydd yn cael eu gwerthuso'n barhaus i sicrhau eu bod yn darparu data a gwybodaeth ddefnyddiol a pherthnasol, yn ogystal â bod yn gost-effeithiol.
- 3.2.20 Byddwn yn ceisio cydweithredu mewn ffyrdd newydd â'r diwydiant, gan geisio atebion i broblemau rheoli pysgodfeydd, megis monitro effeithiol, cael y gorau o arferion gwaith, offer pysgota detholus a lleihau effeithiau. Byddwn yn gweithio i wella perfformiad amgylcheddol drwy bartneriaethau arloesol, prosiectau ar y cyd neu ffora sy'n canolbwyntio ar bynciau penodol.

3.3 Y Broses Adrodd ac Adolygu

- 3.3.1 Bydd y JFS yn aros fel ag y mae nes y caiff ei ddiwygio neu ei ddisodli. Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdodau polisi pysgodfeydd adolygu'r JFS pan fyddan nhw'n credu ei bod yn briodol gwneud hynny, ac o leiaf o fewn 6 blynedd ar ôl ei gyhoeddi neu ei adolygiad diweddaraf.
- 3.3.2 Cedwir yr FMP fel ag y mae nes y caiff ei ddisodli neu ei ddirymu. Gellir ei ddiwygio hefyd. Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod neu'r awdurdodau perthnasol adolygu FMP pan fernir ei bod yn briodol gwneud hynny, ac o leiaf o fewn 6 blynedd ar ôl ei gyhoeddi neu ei adolygiad diweddaraf.
- 3.3.3 Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i bob awdurdod polisi pysgodfeydd baratoi a chyhoeddi adroddiad ar y cyd, bob 3 blynedd, ar y graddau y mae'r polisïau yn y JFS wedi'u rhoi ar waith, ac wedi cyflawni neu gyfrannu at gyflawni'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd. Rhaid i'r adroddiad hefyd ddisgrifio i ba raddau y mae'r polisïau mewn FMP perthnasol wedi'u rhoi ar waith ac wedi effeithio ar lefelau stociau pysgod môr.
- 3.3.4 Ceir rhagor o wybodaeth am y broses adrodd ac adolygu ar gyfer y JFS a'r FMPs yn y Ddeddf yn adrannau 3, 8 ac 11, a Rhan 1 a Rhan 3 o Atodlen 1.

3.4 Monitro

- 3.4.1 Er mwyn mesur effaith y JFS, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd, yn y lle cyntaf, yn defnyddio'r ffynonellau data presennol, yn enwedig rhai ICES, i fonitro iechyd stociau pysgod gwylt, a'r data economaidd-gymdeithasol cynhwysfawr a gesglir ar faint a chyfansoddiad fflyd y DU. Byddwn hefyd yn defnyddio dangosyddion a rhaglenni monitro perthnasol UKMS. Bydd y data yn caniatáu mesur yn gyson effeithiau'r mesurau a gymerwyd yn y JFS ar iechyd stociau pysgod a'r fflyd bysgota.
- 3.3.5 Os yw'r dangosyddion presennol yn annigonol, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn datblygu dangosyddion ychwanegol ac yn comisiynu rhagor o ymchwil.

3.5 Gweithio mewn Partneriaeth

- 3.5.1 O ystyried natur ddatganoledig pysgodfeydd y DU a bod y DU yn rhannu nifer o stociau â gwledydd eraill, mae rheolaeth effeithiol yn dibynnu ar atebion ar lefel y DU a rhyngwladol. Felly, nid oes modd rheoli pysgodfeydd ar wahân. Rhaid i

awdurdodau polisi pysgodfeydd weithio gyda'i gilydd a chyda'n rhanddeiliaid, gwledydd arfordirol eraill, a phartneriaid rhyngwladol.

- 3.3.6 Er mwyn cyflawni, neu gyfrannu at gyflawni, yr amcanion ar gyfer pysgodfeydd, mae'r awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol wedi ymrwymo i weithio gyda'n partneriaid, a thrafod yn eang ag ystod o randdeiliaid, sydd â rhan bwysig o ran rheoli ein moroedd a'n hadnoddau naturiol. Mae'n hanfodol alinio ac integreiddio â mecanweithiau rheoli morol ehangach, gan gynnwys â'n rhwydwaith o safleoedd gwarchodedig, system cynllunio morol y DU, ac UKMS.

3.6 Gwneud Penderfyniadau Cyfranogol

- 3.6.1 Ein gweledigaeth ar gyfer y dyfodol yw y dylai'r diwydiant rannu mwy o gyfrifoldeb am reoli pysgodfeydd yn gynaliadwy, a chyfrannu fwy at y costau. Gall hyn gynnwys, er enghraifft, datblygu arferion rheoli newydd a chyfrannu at wyddoniaeth pysgodfeydd, cymryd rhan fwy gweithredol mewn penderfyniadau am reoli pysgodfeydd, a chyd-lunio polisi yn y dyfodol.
- 3.3.7 Ceir gwahanol fodelau o benderfynu cyfranogol ledled y DU, sy'n rhoi llais i'r sectorau bwyd môr a morol, sefydliadau anllywodraethol a chymunedau arfordirol yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnynt. Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd wedi ymrwymo i ddatblygu a chryfhau'r trefniadau hyn ymhellach ar gyfer cyd-reoli ein pysgodfeydd a hyrwyddo cynwysoldeb a chyfranogiad ar draws pob rhan o gymdeithas wrth eu rheoli.
- 3.3.8 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd hefyd yn parhau i ddefnyddio grwpiau sy'n bod eisoes, lle bo'n briodol, fel rhan o drefn effeithiol a chadarn ar gyfer gwneud penderfyniadau, a bydd yn annog rhanddeiliaid i gymryd rhan yn gynnar, i nodi problemau ac atebion posibl, yn ogystal â hyrwyddo tryloywder.
- 3.3.9 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod bod angen trefniadau llywodraethu cryf, clir a thryloyw, er mwyn sicrhau bod ymgysylltu priodol yn digwydd a bod penderfyniadau'n cael eu gwneud ar y lefel gywir. Bydd angen nodi hynny mewn dogfennau polisi a gweithredu perthnasol a nodi rôl grwpiau sectoraidd, cenedlaethol a lleol o ran helpu'r broses benderfynu ac i reoli ein pysgodfeydd yn effeithiol, gan barchu mai rheoleiddwyr a Gweinidogion yn y pen draw sy'n atebol.

4 Rheoli Pysgodfeydd yn Gynaliadwy

4.1 Sut ydym yn Rheoli Pysgodfeydd

- 4.1.1 Mae sector bwyd môr bywiog a llewyrchus, sy'n cynnal cymunedau arfordirol ffyniannus, yn dibynnu ar amgylchedd morol iach a chydnerth, a dylai hyn fod

yn sail ar gyfer pob penderfyniad. Mae pysgodfeydd yn gwbl ddibynnol ar yr ecosystemau y maent yn gweithredu ynddynt, a gall yr ecosystemau hyn gael eu peryglu gan bwysau o du pobl, gan gynnwys llygredd, sbwriel morol, a gorddefnydd anghynaliadwy ar adnoddau morol. Er enghraiofft, effaith lefelau stoc ar brosesau a gweithrediad yr ecosystem - er enghraiofft, difa rhywogaethau ysglyfaethus.

- 4.1.2 Felly, i sicrhau pysgodfeydd cynaliadwy a phroffidiol hirdymor, rhaid eu rheoli i gadw effeithiau andwyol gweithgarwch pysgota ar weithrediad ecosystemau, a/neu gallu ecosystemau morol i ddelio â bygythiadau amgylcheddol fel y newid yn yr hinsawdd, mor fach â phosibl. Mae hyn hefyd yn cydnabod y rhwymedigaeth yn UKMS⁵ i gyrraedd statws GES. Mae'r JFS yn bwysig o ran cyrraedd statws GES a chyflawni'r UKMS ar gyfer rhywogaethau pysgod sydd wedi'u targedu'n fasnachol a'r rhai sydd heb eu targedu, yn ogystal â chefnogi'r gwaith ar lu o dargedau eraill gan gynnwys morfilod, morloi, adar, gweoedd bwyd, cynefinoedd benthig, a sbwriel môr. Yn ei dro, cydnabyddir y bydd mesurau a gymerir i gyrraedd neu gadw statws GES o ran halogyddion mewn bwyd môr, halogyddion mwy cyffredinol, ac ewtroffigedd hefyd yn sail ar gyfer stociau pysgod iach.
- 4.1.3 Felly, mae'r defnydd cynaliadwy o gyfalaf naturiol y môr a'i ddiogelu ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol, yn ganolog i'r ffordd rydym yn rheoli pysgodfeydd.
- 4.1.4 Gellir meddwl am reoli pysgodfeydd fel proses gylchol. Rydym yn gwneud gwaith ymchwil ac yn casglu data i ddeall yn well beth yw cyflwr stociau, perthynas pysgodfeydd â'r amgylchedd morol, a'r sector bwyd môr ei hun. Rydym yn cytuno ar gyfleoedd pysgota ac yn eu dyrannu; yn defnyddio mesurau i reoli cyfran y boblogaeth pysgod a leddir trwy bysgota (*marwoldeb pysgota*), lleihau effeithiau amgylcheddol, a gwella cynaliadwyedd y gadwyn gyflenwi; asesu effeithiolrwydd y mesurau rheoli; a defnyddio'r data hyn i wella ein gwyddoniaeth a'n sylfaen dystiolaeth, sydd wedyn yn llywio sut ydym yn pennu cyfleoedd pysgota ac yn datblygu mesurau rheoli. Mae hyn yn cynnwys diogelu bioamrywiaeth ac ecosystemau morol iach.
- 4.1.5 Cydnabyddir hefyd rôl hollbwysig y sector bwyd môr o ran darparu bwyd a chyflogaeth, yn ogystal â'i werth diwylliannol sylweddol. Dylai penderfyniadau gan yr awdurdodau polisi pysgodfeydd ar reoli pysgodfeydd ystyried hyn yn unol â'r 'amcan cynaliadwyedd a'r 'amcan budd cenedlaethol' er mwyn sicrhau bod ei rôl yn cael parhau, ac i ddiogelu buddiannau hirdymor y sector a lles y cymunedau y mae'n eu cynnal.
- 4.1.6 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cymhwyso'r amcanion pysgodfeydd i'n gwaith domestig a rhyngwladol. Gartref, gwneir hynny wrth benderfynu sut i

⁵ [Marine Strategy Part One: UK updated assessment and Good Environmental Status \(publishing.service.gov.uk\)](https://publishing.service.gov.uk)

ddyrannu cyfleoedd pysgota ac wrth ddatblygu polisïau a mesurau rheoli pysgodfeydd yn y dyfodol. Yn ei thrafodaethau am bysgodfeydd gyda gwledydd arfordirol eraill ac mewn ffora pysgodfeydd rhyngwladol, bydd y DU yn ceisio cyflawni neu gyfrannu at gyflawni'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd sydd yn y Ddeddf.

- 4.1.7 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd ac awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol⁶ yn rheoli ein pysgodfeydd ar sail ecosystemau⁷. Byddan nhw'n dal i ystyried yr angen am ecosystemau morol iach wrth iddyn nhw arfer eu swyddogaethau ac yn ystyried effeithiau pysgota a gweithgareddau dynol eraill ar yr amgylchedd morol. Bydd hyn yn ein helpu i gyflawni'r amcanion cynaliadwyedd, rhagofalus ac ecosystemau, yn ogystal â chyfrannu at y GES. Bydd yn cynnwys mesurau i reoli rhywogaethau targed yn gynaliadwy, diogelu rhywogaethau prae allweddol fel llymriod (GES: gweoedd bwyd), cynefinoedd hanfodol i bysgod h.y. ardaloedd silio pwysig, a rhywogaethau sensitif (GES: bioamrywiaeth), osgoi crafu gwely'r môr wrth bysgota (GES: integriti gwely'r môr) a rheoli sbwriel sy'n gysylltiedig â physgota (GES: sbwriel môr). Mae mesurau o'r fath yn cydnabod bod stociau iach ac amgylchedd iach yn dibynnu ar ei gilydd ac yn cefnogi diwydiant pysgota ffyniannus i'r dyfodol.
- 4.1.8 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithredu hefyd mewn ffordd ragofalus wrth reoli pysgodfeydd⁸ yn unol â'r amcan rhagofalus, ac yn ceisio pysgota o fewn terfynau cynaliadwy yn ôl y cyngor gwyddonol gorau sydd ar gael, gan gynnwys yr MSY neu ddefnyddio procsi priodol os oes digon o ddata gwyddonol. Lle nad oes data, ni chaiff hyn ei ddefnyddio fel rheswm dros beidio â chymryd camau rhagofalus priodol i reoli neu i ddelio â'r risg i stociau a/neu'r amgylchedd morol. Bydd awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ceisio lliniaru canlyniadau negyddol i'r amgylchedd, gan roi sylw i anghenion cymunedau pysgota fel sy'n ofynnol o dan yr amcan cynaliadwyedd a'r amcan budd cenedlaethol.
- 4.1.9 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn parhau i weithio gyda'r diwydiant pysgota a rhanddeiliaid eraill ar draws ystod eang o bynciau megis cyflwyno mesurau rheoli ychwanegol gan gynnwys, ymhlith pethau eraill, mesurau i ddiogelu ardaloedd silio a meithrin stociau pwysig, lleihau dalfeydd ofer, neu ddefnyddio REM. Bydd y cydweithio hwn yn ffordd i bysgotwyr ddangos eu bod yn gweithredu mewn modd cynaliadwy a chyfrifol. Bydd symud at ddull mwy

⁶ Yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yw a) yr Ysgrifennydd Gwladol, b) y Sefydliad Rheoli Morol, c) Gweinidogion yr Alban, d) Gweinidogion Cymru, ac e) adran Gogledd Iwerddon (Deddf Pysgodfeydd 2020)

⁷ Yn Neddf Pysgodfeydd 2000, diffinnir rheoli ar sail ecosystem fal a ganlyn: "an approach which— (a) ensures that the collective pressure of human activities is kept within levels compatible with the achievement of good environmental status (within the meaning of the Marine Strategy Regulations 2010 (S.I. 2010/1627)), and (b) does not compromise the capacity of marine ecosystems to respond to human-induced changes"

⁸ Yn Neddf Pysgodfeydd 2000, diffinnir rheoli pysgodfeydd mewn ffordd ragofalus fel a ganlyn "an approach in which the absence of sufficient scientific information is not used to justify postponing or failing to take management measures to conserve target species, associated or dependent species, non-target species or their environment".

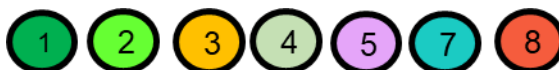
cydweithredol o reoli pysgodfeydd, fel y nodir yn adran 3 uchod, yn galluogi'r sector pysgota i gyfrannu ei wybodaeth am weithgareddau ac effeithiau i helpu i gyd-lunio camau rheoli. Wrth weithio fel hyn, gall yr awdurdodau polisi pysgodfeydd a'r diwydiant pysgota weithio gyda'i gilydd i gyfrannu at gyflawni'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd.

- 4.1.10 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn sicrhau nad yw ein cymorth ariannol yn tansellio ond yn cyflawni neu'n cyfrannu at yr amcanion pysgodfeydd.
- 4.1.11 Bydd ein FMPs yn nodi polisiâu ar gyfer pysgodfeydd neu stociau penodol i gyfrannu at gyflawni'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd (adran 5). Rhaid i bob FMP ddisgrifio'r dangosydd neu ddangosyddion perthnasol y bydd rheolwyr pysgodfeydd yn eu defnyddio i asesu effeithiolrwydd y cynllun. Lle medrir, y dangosydd fydd y gwerthoedd MSY (os oes modd eu nodi), fel arall defnyddir procsi addas ar gyfer stociau y ceir llai o ddata amdanynt. Lle bo hynny'n ymarferol, bydd yr FMP yn cynnwys cynlluniau ar gyfer casglu data ychwanegol er mwyn pennu gwerthoedd MSY neu bydd yn esbonio pam na chynigir unrhyw gynlluniau o'r fath.
- 4.1.12 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn deall bod angen cymryd camau cadarn i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd. Mae'r cynnydd yn lefelau carbon deuocsid a'r newid yn yr hinsawdd⁹ yn effeithio ar ecosystemau morol, gan gynhesu moroedd, gostwng lefelau ocsigen, asideiddio cefnforoedd, a chodi lefelau'r môr. Ar y llaw arall, mae'r ecosystemau morol yn rhoi cyfleoedd i'n helpu i addasu i dymheredd uwch, ac i gloi a storio carbon glas. Mae ecosystemau sy'n gallu gwrthsefyll yr hinsawdd yn hanfodol ar gyfer stociau iach a rhaid ystyried hyn wrth reoli ein moroedd. Yn unol â'r amcan newid yn yr hinsawdd yn y Ddeddf, nod yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yw lleihau effeithiau andwyol gweithgareddau pysgota a dyframaethu ar y newid yn yr hinsawdd. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd ar y cyd â phartneriaid yn y diwydiant pysgota, yn chwilio am y llwybrau gorau i gyfrannu at dargedau carbon sero net o fewn yr amserlenni a bennir gan bob awdurdod polisi pysgodfeydd, gan gynnwys drwy ymchwilio i allyriadau cychod pysgota ac allyriadau'r gadwyn gyflenwi a'u lleihau (adran 4.2.12).

4.2 Cyflawni'r Amcanion Pysgodfeydd trwy'n Polisiâu

4.2.1

Cyfleoedd Pysgota

Mae'r adran hon yn nodi sut y caiff cyfleoedd pysgota eu pennu, eu dosrannu a'u dyrannu, a sut y caiff yr amcanion pysgodfeydd eu hystyried ym mhob cam.

Sut mae cyfleoedd pysgota'n cael eu pennu

⁹ MCCIP (2020) Marine Climate Change Impacts: Marine Climate Change Impacts Report Card 2020

- 4.2.1.1 Yr Ysgrifennydd Gwladol sy'n pennu uchafswm y pysgod y caiff fflyd bysgota Prydain ei ddal (cwota dal) a'r nifer mwyaf o ddiwrnodau y caiff fflyd bysgota Prydain ei dreulio ar y môr (cwota ymdrech), hynny ar ôl ymgynghori â Gweinidogion yr Alban, Gweinidogion Cymru, adran Gogledd Iwerddon a'r MMO. Disgrifir cwotâu dal a chwotâu ymdrech, gyda'i gilydd, fel y cyfleoedd pysgota.
- 4.2.1.2 Bydd y penderfyniad hwn fel arfer yn cael ei wneud yn flynyddol a bydd yn pennu'r cyfleoedd pysgota ar gyfer y flwyddyn bysgota honno.
- 4.2.1.3 Mae'r rhan fwyaf o stociau pysgod yn rhychwantu dyfroedd y DU a dyfroedd gwledydd cyffiniol. O'r herwydd, bydd y cyfleoedd pysgota a bennir ar gyfer y stociau hyn fel arfer yn dilyn trafodaethau rhyngwladol ac yn adlewyrchu'r cytundebau a geir yn sgil y trafodaethau hynny. Cynhelir y trafodaethau hyn gan Lywodraeth y DU gyda chymorth arbenigwyr o bob rhan o'r awdurdodau polisi pysgodfeydd.
- 4.2.1.4 O dan rai amgylchiadau, gellir penderfynu ar gyfleoedd pysgota dros dro. Er enghraifft, os nad yw'r trafodaethau rhyngwladol wedi dod i fwcwl erbyn dechrau'r flwyddyn bysgota.
- 4.2.1.5 Ar gyfer stociau a geir yn nyfroedd y DU yn unig ac nad ydynt yn destun cytundeb â gwledydd eraill, y DU yn unig fydd yn pennu'r cyfleoedd pysgota.
- 4.2.1.6 Ar ôl i'r Ysgrifennydd Gwladol bennu'r cyfleoedd pysgota, bydd yn eu dosrannu rhwng yr awdurdodau polisi pysgodfeydd. Mater i bob awdurdod wedyn yw penderfynu sut i ddyrannu ei gyfran i'r diwydiant.
- 4.2.1.7 Gall yr awdurdod polisi pysgodfeydd ac unrhyw sefydliad sy'n cael gwneud hynny gan yr awdurdod polisi pysgodfeydd dan sylw, reoli a chyfnewid cyfleoedd pysgota yn ystod y flwyddyn bysgota.
- 4.2.1.8 Mae awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod bod cael rheoli gweithgarwch pysgota yn bwysig er mwyn gallu ymateb i newidiadau naturiol, caniatáu ar gyfer natur ddeinamig ecosystemau morol ac er mwyn gallu gwrthsefyll pwysau pysgota, amrywiadau naturiol a'r newid yn yr hinsawdd. Ein nod felly yw cytuno a phennu cyfleoedd pysgota fydd yn caniatáu i ni weithio'n barhaus at adfer a chynnal yr holl stociau masnachol, boed â chwota neu hebdo, uwchlaw lefelau biomas sy'n cynhyrchu'n gynaliadwy yn y tymor hir.
- 4.2.1.9 Rydym yn cydnabod, er mwyn cadw'r ddysgl yn wastad rhwng ein hymrwymadau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol, y gallai fod angen i'r llwybrau (tuag at sicrhau'r lefelau biomas hyn) gyflymu neu arafu, a bydd sicrhau'r cydbwysedd hwnnw rhwng y tair elfen hon yn elfen ganolog o'r amcan cynaliadwyedd. Dylid bod yn ymwybodol wrth wneud y penderfyniadau hyn o'r effaith ar gymunedau arfordirol a pheidio â pheryglu adferiad hirdymor stociau neu ddarparu amgylchedd morol iach.

Pennu cyfleoedd pysgota drwy drafodaethau rhyngwladol

- 4.2.1.10 Fel gwlad ag iddi arfordir, mae'r DU yn gorfod cadw at ofynion UNCLOS, sy'n ymrwymo gwledydd arfordirol i reoli'r adnoddau byw yn eu Parth Economaidd Neilltuedig (EEZ) mewn modd cynaliadwy. Mae hyn yn cynnwys cydweithio â gwledydd arfordirol eraill ar stociau pysgod sy'n rhychwantu'u EEZs.
- 4.2.1.11 Mae'n hanfodol ein bod yn gweithio mewn partneriaeth â'n cymdogion arfordirol er mwyn hyrwyddo'r defnydd cynaliadwy o stociau a rheolaeth gyfrifol o'n dyfroedd.
- 4.2.1.12 Gwnawn hyn yn bennaf drwy ymgynghoriadau blynyddol ffurfiol a chytundebau rhyngwladol, megis y TCA a'n cytundebau fframwaith pysgodfeydd gyda Norwy ac Ynysoedd Ffaro, ac o ran stociau pysgod mudol iawn a stociau sy'n rhychwantu, drwy drafodaethau â gwledydd arfordirol neu wledydd perthnasol eraill, ac yn yr RFMOs perthnasol.
- 4.2.1.13 Bydd y DU yn cynnal ei thrafodaethau ynghylch pysgodfeydd rhyngwladol yn unol â'r egwyddorion canlynol.

Egwyddorion Trafodaethau Rhyngwladol ynghylch Pysgodfeydd

Drwy drafodaethau pysgodfeydd, bydd y DU yn ceisio cyflawni neu gyfrannu at gyflawni'r amcanion pysgodfeydd yn y Ddeddf. Yn benodol, bydd y DU yn ceisio:

- cynyddu cyfanswm nifer y stociau sy'n cael eu pysgota at lefel y MSY neu brocsi addas, yn unol â'r cyngor gwyddonol gorau sydd ar gael;
- sicrhau bod stociau'n cael eu pysgota'n gynaliadwy drwy sefydlu trefn gynhwysfawr ar gyfer rhannu cwota (TAC) yn seiliedig ar egwyddor y parth;
- sicrhau canlyniadau sy'n gyson â rhwymedigaethau ehangach ar gyfer defnydd cynaliadwy o'r amgylchedd morol gan gynnwys UKMS, ac ymrwymadau rhyngwladol fel y Confensiwn ar Amrywiaeth Biolegol, Confensiwn OSPAR, a Nodau Datblygu Cynaliadwy'r Cenhedloedd Unedig;
- lleihau effeithiau negyddol pysgota ar rywogaethau nad ydynt yn dargedau, cynefinoedd morol ac ecosystemau drwy reoli ar sail ecosystem;
- rheoli'r gwaith o gynaeafu stociau a rennir yn gynaliadwy gan gynnwys stociau sydd heb gwota;
- cefnogi'r gwaith o roi'r polisiau sydd wedi'u cynnwys mewn FMPs a Chynlluniau Rheoli Hirdymor ar waith;

- lleihau neu ddileu'r arfer niweidiol ac anhyfreithlon o daflu pysgod yn ôl i'r môr, a mynd i'r afael â'r risg o ddal pysgod nad oes eu hangen ('choke risk), gan gynnwys drwy helpu i adfer stociau;
- sicrhau bod mentrau adfer stociau yn rhoi ystyriaeth briodol i ffactorau economaidd-gymdeithasol;
- rhoi sicrwydd a chanlyniadau proffidiol i'r diwydiant.

4.2.1.14 Mae pennu'r TAC (Cyfanswm y Ddalfa a Ganiateir) yn rhan allweddol o'r trafodaethau rhwng gwledydd arfordirol. Rhaid wrth y TAC, a chytundebau ar sut i rannu cwota, i sicrhau bod gwledydd arfordirol yn cadw o fewn terfynau dal.

4.2.1.15 Mae'r DU yn negodi TACs ar gyfer tua 70 o stociau gyda'r UE bob blwyddyn. Mae'r TACs y cytunir arnynt yn cael eu rhannu rhwng y DU a'r UE fel a nodir yn y TCA. Datblygir barn am gyfleoedd pysgota fel sail i'r trafod â'r UE drwy ymgynghori â'r awdurdodau polisi pysgodfeydd.

4.2.1.16 Mae'r TCA yn cydnabod bod gan y DU reolaeth sofran ar ei dyfroedd ers 1 Ionawr 2021. Mae cyfnod pontio o bum mlynedd a hanner o'r pwynt hwnnw i ganiatáu amser i bysgotwyr y ddwy ochr gynefino â'r trefniadau mynediad newydd. Yn ystod y cyfnod hwn, bydd gan bob parti yr hawl o hyd i fynd i'w dyfroedd ei gilydd ar lefelau sy'n cyfateb i'w gyfran o gyfleoedd pysgota ar gyfer bron pob stoc ac, ar gyfer stociau sydd heb gwota, ar sail lefelau hanesyddol. Fel y nodir yn y TCA, ar ddiwedd y cyfnod pontio, bydd mynediad a chyfleoedd pysgota yn cael eu trafod bob blwyddyn.

4.2.1.17 Cynhelir trafodaethau rhwng y DU, yr UE a Norwy bob blwyddyn i bennu TACs ar gyfer stociau a reolir ar y cyd ym Môr y Gogledd. Pennir cyfleoedd pysgota pob parti gan y TACs a chytunir ar y cyfrannau fel rhan o'r trafodaethau hynny.

4.2.1.18 Rheolir stociau pelagig sydd â gwasgariad eang - yn arbennig, mecryll, swtanod glas a sgadan (penwaig) Iwerydd-Sgandinafia - ar y cyd drwy drafodaethau rhwng y DU a nifer o wledydd eraill yng ngogledd ddwyrain cefnfor Iwerydd. Yn ystod trafodaethau blynyddol, nod y partïon yw cytuno ar TAC pob stoc yn ogystal â mesurau rheoli eraill a threfniadau rhannu. Mae'r DU yn argymhell rheoli'r stociau hyn ar sail gwyddoniaeth a thystiolaeth a bydd yn parhau i wneud hynny wrth geisio cytundeb ar drefniadau rhannu cynhwysfawr.

4.2.1.19 Mae'r DU o'r farn bod gwybodaeth am wasgariad stociau pysgod yn hanfodol i allu pennu TAC a chyfran gwlad o stoc benodol, boed trwy drafodaethau dwyochrog, tairochrog neu amlochrog. Dylai'r wybodaeth hon hefyd fod yn sail i sut y dylid dosrannu dalfa pob stoc ar draws ardaloedd rheoli'r TAC.

- 4.2.1.20 Yn ei thrafodaethau blynyddol gydag Ynysydd Ffaro a Norwy, bydd y DU yn anelu at ddod i gytundebau sy'n pennu cyfleoedd yn deg a chytbwys, drwy gyfnewid cwota a mynediad; a sicrhau'r fargen orau i fflyd y DU.
- 4.2.1.21 Fel arfer, rheolir pysgodfeydd mewn dyfroedd rhyngwladol (neu'r 'moroedd mawr' fel y'u gelwir) a stociau pysgod mudol iawn a physgod sy'n 'rhychwantu', gan Sefydliadau Rheoli Pysgodfeydd Rhanbarthol (RFMOs). Mae'r DU yn barti contractio annibynnol ar nifer o RFMOs, gan gynnwys Comisiwn Pysgodfeydd Gogledd-ddwyrain Cefnfor Iwerydd (NEAFC) a'r Comisiwn Rhyngwladol dros Warchod Tiwna Iwerydd (ICCAT). Bydd angen i safiad y DU yn nhrafodaethau'r RFMO gael ei lywio gan ein hamcanion domestig a rhyngwladol, gan gynnwys yr amcanion ar gyfer pysgodfeydd lle bo hynny'n berthnasol.
- 4.2.1.22 Yn ogystal â'r RFMOs, mae'r DU hefyd yn rhan o [Gytundeb Paris ar Spitsbergen](#) (Svalbard) 1920, sy'n cynnig cyfleoedd pysgota mewn dyfroedd y tu allan i EEZ y DU.

Pennu cyfleoedd pysgota ar gyfer stociau'r DU yn unig

- 4.2.1.23 Byddwn yn ymdrin â'r stociau hynny yr ydym yn llwyr gyfrifol amdanynt yn yr un ffordd, gan ystyried yr amcanion ar gyfer pysgodfeydd a chan defnyddio'r wyddoniaeth a'r dystiolaeth orau sydd ar gael i benderfynu ar ein barn o ran cwotâu a rhywogaethau heb gwota. Y prif wahaniaeth yw nad oes gofyn trafod y farn honno, ac felly lle rheolir y stoc gan gwota, gallwn wneud hynny ein hunain drwy broses benderfynu'r Ysgrifennydd Gwladol (fel a ddisgrifir uchod). Byddwn yn rhagofalus yn hyn o beth, gan ddefnyddio'r dystiolaeth a'r cyngor gwyddonol gorau sydd ar gael ar gyfer stociau sy'n bodoli yn nyfroedd y DU yn unig.

Cyfleoedd dosrannu ar draws y DU

- 4.2.1.24 Nodir sut y caiff cyfleoedd pysgota eu dosrannu rhwng yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn Rheolau Rheoli Cwota'r DU (QMR) sydd ar gael i'r cyhoedd.
- 4.2.1.25 Gall y rheolau hyn ymdrin ag agweddau eraill ar reoli cyfleoedd pysgota rhwng awdurdodau polisi pysgodfeydd. Er enghraifft, sut y byddwn yn rheoli:
- Stociau nad ydynt wedi cael eu dosrannu;
 - Cyfnewid cyfleoedd yn rhyngwladol ac yn ddomestig yn ystod y flwyddyn;
 - Trosglwyddo cyfleoedd rhwng blynyddoedd (bancio a benthyca);
 - Pysgota heb ganiatâd a chosbau;
 - Symudiadau cychod rhwng awdurdodau polisi pysgodfeydd.

Bydd yr Ysgrifennydd Gwladol yn diweddarau'r rheolau hyn o bryd i'w gilydd ar ôl ymgynghori â'r awdurdodau pysgodfeydd eraill. Lle bo'n briodol, gall ymgynghori hefyd â'r diwydiant ac â rhanddeiliaid eraill yn ogystal ag â'r cyhoedd.

Dyrannu cyfleoedd pysgota o fewn pob awdurdod polisi pysgodfeydd

4.2.1.26 Ar ôl dosrannu, mater i'r awdurdod pysgodfeydd cenedlaethol wedyn yw penderfynu sut i ddyrannu ei gyfran i'r diwydiant. Nodir y meini prawf a'r dulliau a ddefnyddir gan bob awdurdod yn ei QMR sydd ar gael i'r cyhoedd.

4.2.1.27 Bydd yr awdurdod polisi pysgodfeydd perthnasol yn diweddarau'r rheolau hyn o bryd i'w gilydd. Lle bo'n briodol, gall ymgynghori â'r awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol eraill, y diwydiant a rhanddeiliaid eraill yn ogystal â'r cyhoedd.

4.2.1.28 Yn unol ag adran 25(1) a (2) o'r Ddeddf, bydd pob awdurdod pysgodfeydd cenedlaethol yn cyhoeddi ac yn defnyddio meini prawf tryloyw a gwrthrychol i ddyrannu cyfleoedd pysgota. Ystyrir yr amcanion pysgodfeydd a ffactorau amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd, yn benodol:

- Effaith pysgota ar yr amgylchedd;
- Hanes cydymffurfio â gofynion y rheoliadau pysgota;
- Cyfraniad pysgota i'r economi leol;
- Lefelau dal hanesyddol.

4.2.1.29 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol hefyd yn ceisio cymell:

- defnyddio offer pysgota mwy detholus, a
- defnyddio technegau pysgota a chychod sy'n cael llai o effaith ar yr amgylchedd (er enghraifft, yn defnyddio llai o ynni, neu'n achosi llai o ddifrod i gynefinoedd).

4.2.2 Stociau heb Gwota

4.2.2.1 Yn ogystal â'r cyfleoedd pysgota hynny yr ydym yn eu rheoli drwy gwota a dyraniadau, gallwn reoli stociau heb gwota hefyd, drwy osod terfynau, cau pysgodfeydd a mesurau technegol. Rydym yn rheoli llawer o'r stociau hyn ar y cyd â'r UE. Bydd y DU yn rhoi blaenoriaeth i ddatblygu ei dull ei hunan o'u rheoli, a bydd yn ceisio datblygu strategaethau aml-flwydd ar gyfer gwarchod a rheoli stociau heb gwota drwy'r SCF. Bydd cyfnewid data rheoli pysgodfeydd yn helpu'r DU a'r UE i ddeall yn well y stociau y maen nhw'n eu rhannu ac i lunio strategaethau rheoli.

4.2.2.2 Bydd y drefn a ddefnyddir gan y DU i reoli stociau heb gwota yn nyfroedd y DU yn llywio ein safiad wrth negodi strategaethau aml-flwydd ar gyfer eu gwarchod a'u rheoli yn y dyfodol.

4.2.2.3 Ar gyfer stociau heb gwota nad ydynt yn destun trafod rhyngwladol, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn defnyddio'r drefn rheoli pysgodfeydd a ddisgrifir yn adran 4.1 ac yn unigol neu gyda'i gilydd, byddan nhw'n rhoi mesurau priodol ar waith i reoli gweithgarwch pysgota stociau heb gwota yn well. Bydd hyn yn cynnwys ystyried sut i gynaeafu'r stociau hyn yn gynaliadwy, gan ddefnyddio'r dystiolaeth orau sydd ar gael a bod yn rhagofalus lle bo'n briodol. Gellir nodi mesurau ar gyfer stociau penodol heb gwota mewn FMPs neu baratoi dogfennau polisi amgen ar eu cyfer, fel bo'n briodol.

4.2.3 Cysylltiadau Rhyngwladol Ehangach

4.2.3.1 Yn ogystal â'i gweithgareddau yn yr RFMOs, a ddisgrifir ym mharagraff 4.2.1. 21 uchod, mae'r DU yn cymryd rhan amlwg mewn trafodaethau a chyfarfodydd ynghylch rheoli pysgodfeydd yn gynaliadwy yn y Cenhedloedd Unedig, yn Sefydliad Bwyd ac Amaeth y Cenhedloedd Unedig ac yn y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd.

4.2.3.2 Fel gwlad arfordirol gyfrifol ac arweinydd ym maes pysgodfeydd cynaliadwy, bydd y DU yn cymryd rhan amlwg yn y ffora rhyngwladol hyn i rannu arfer gorau â'r byd a phwyso am reolaeth effeithiol ar weithgareddau pysgota ar y môr mawr. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ei helpu â'i chysylltiadau â'r ffora rhyngwladol hyn lle byddwn yn hyrwyddo rheoli pysgodfeydd at safonau uchel. Wrth wneud, byddwn yn hyrwyddo, lle bo'n briodol, egwyddorion ein hamcanion ar gyfer pysgodfeydd. Er enghraifft, hyrwyddo'r defnydd cynaliadwy o stociau a'u gwarchod, a hwyluso cydweithredu rhyngwladol i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd, i helpu i gyflawni'r amcanion rhagofalus, cynaliadwyedd a newid hinsawdd. Lle medrir, bydd cytundebau o'r fath hefyd yn helpu i gyflawni'r amcan budd cenedlaethol drwy ddod â manteision economaidd-gymdeithasol uniongyrchol neu anuniongyrchol i'r DU.

4.2.3.3 Mae'r DU wedi llofnodi Memoranda Cyd-ddealltwriaeth â Gwlad yr Iâ ac â'r Ynys Las i gydweithredu'n well mewn pysgodfeydd. Er enghraifft, trwy rannu arbenigeddau mewn rheoli pysgodfeydd yn gynaliadwy; annog cydweithio rhwng ein sectorau preifat; a chydweithredu mewn ymchwil wyddonol. Mae'r cytundebau hyn yn enghreifftiau o sut y bydd y DU yn cyflawni'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd ac yn gweithredu fel gwlad arfordirol gyfrifol, a chaiff egwyddorion tebyg eu hymgorffori mewn Memoranda Dealltwriaeth yn y dyfodol.

4.2.4 Capasiti Pysgota

4.2.4.1 Wrth gyflawni'r amcan cynaliadwyedd, bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn sicrhau bod capasiti pysgota eu fflyd yn cadw'r ddysgl yn wastad rhwng cynnal hyfywedd economaidd a chynnal iechyd stoc. Bydd rhagdybiaeth yn erbyn neilltuo cyllid cyhoeddus ar gyfer cychod pysgota newydd lle bydd hynny'n cynyddu capasiti pysgota y tu hwnt i lefelau cynaliadwy.

4.2.5 Hawl i bysgota yn nyfroedd y DU

4.2.5.1 O ran hawl cychod pysgota'r DU i fynd i ddyfroedd y DU, mae'r Ddeddf yn cynnwys 'amcan mynediad cyfartal' i'w gymhwyso i bob polisi pysgodfeydd yn y dyfodol ledled y DU. Mae'r amcan hwn yn nodi na ddylai bod cyfyngiadau ar hawl cwch pysgota o'r DU i fynd i unrhyw ardal o fewn terfynau pysgodfeydd Prydain oherwydd lleoliad porthladd cartref y cwch pysgota neu gysylltiadau'r cwch pysgota neu ei berchnogion ag unrhyw le yn y Deyrnas Unedig.

4.2.5.2 Bydd y DU yn parhau i barchu trefniadau Voisinage o ran hawliau cychod i fynd i'w therfyn 0-6 milltir forol. Bydd gofyn i gychod o'r tu allan i'r DU sy'n manteisio ar y trefniadau hynny gydymffurfio â deddfwriaeth pysgodfeydd a mesurau rheoli sy'n berthnasol i gychod o'r DU sy'n pysgota yn yr ardal honno.

4.2.6 Pysgota Anghyfreithlon, heb ei Gofnodi a heb ei Reoleiddio

4.2.6.1 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio gyda'i gilydd i gefnogi ymrwymiad y DU i bysgota cynaliadwy a'i chyfraniad yn y frwydr fyd-eang yn erbyn pysgota anghyfreithlon, heb gofnod a heb ei reoleiddio. Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn mynnu gorfodaeth lem yn erbyn pysgota o'r fath.

4.2.6.2 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio gyda'i gilydd i lunio strategaeth ar lefel y DU yn 2022 i ddelio â physgota o'r fath.

4.2.6.3 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn cydweithredu i reoli Rhestr y DU o Gychod sy'n Pysgota'n Anghyfreithlon, heb Gofnod a heb eu Rheoleiddio a Rhestr y DU o Wledydd nad ydynt yn cydweithredu yn y frwydr yn erbyn pysgota o'r fath.

4.2.7 Lleihau Sgil-ddalfeydd ac Osgoi Dal Rhywogaethau Sensitif

4.2.7.1 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd wedi ymrwymo i'r egwyddor o leihau'r sgil-ddalfa, gan gynnwys pysgod sy'n llai na'r maint cyfeirio cadwraethol lleiaf, ac i daflu llai o bysgod yn ôl i'r môr. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio mewn partneriaeth â rhanddeiliaid i ddatblygu ystod o fesurau rheoli i helpu pysgotwyr i osgoi rhywogaethau cwota nad ydyn nhw am eu dal er mwyn

Lleihau cyfran y boblogaeth pysgod a leddir heb eisiau trwy bysgota ac a deflir yn ôl i'r môr. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn sicrhau bod y dalfeydd hyn yn cael eu cofnodi a'u cyfrif ac yn datblygu polisïau dal penodol yn unol ag anghenion amgylchedd morol a diwydiant y DU. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd hefyd yn esbonio yn eu polisïau cenedlaethol sut y byddan nhw'n mynd ati i leihau sgil-dalfeydd eu cychod.

- 4.2.7.2 Gall pob awdurdod pysgodfeydd cenedlaethol ddatblygu eithriadau priodol yn eu dyfroedd o ran taflu pysgod yn ôl i'r môr. Bydd yr eithriadau hyn yn caniatáu lefel fach o daflu yn ôl ar gyfer rhai stociau, mewn rhai pysgodfeydd, o dan amgylchiadau penodol. Bydd unrhyw eithriadau newydd, neu newid i unrhyw eithriadau, yn dal i fod yn seiliedig ar dystiolaeth wyddonol gadarn.
- 4.2.7.3 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ymrwymo bod y DU yn tynnu o'i TAC y gyfran honno o'r eithriadau y mae eu cychod yn eu defnyddio yn nyfroedd y DU neu ddyfroedd allanol (yn unol â'r trefniadau rhyngwladol perthnasol).
- 4.2.7.4 Mae'r awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol wedi ymrwymo i weithio gyda'r diwydiant pysgota i leihau'r sgil-ddalfa a lle medrir, i roi stop ar sgil-ddal a rhwydo rhywogaethau sensitif gan gynnwys teulu'r morfil (morfilod, dolffiniaid a llamhidyddion), morloi, adar môr, ac elasmobranchiaid (siarcod a morgathod). Drwy ddarpar Fenter Lleihau Sgil-ddalfeydd DU, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ymrwymo i wella'r gwaith monitro ac ymchwil wyddonol, datblygu a mabwysiadu mesurau lliniaru effeithiol, helpu pysgotwyr i roi mesurau lliniaru ar waith, a gweithio gyda phartneriaid rhyngwladol i leihau'r sgil-ddalfa o rywogaethau sensitif trwy'r byd.
- 4.2.7.5 Lle bo angen, bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn gweithio gyda'r diwydiant a rhanddeiliaid i ddatblygu a llunio polisïau ehangach i gyflawni'r amcanion hyn neu bolisïau o fewn yr FMP ar gyfer pysgodfeydd penodol.

4.2.8 Dadleoli

- 4.2.8.1 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod bod llawer yn defnyddio'r môr, a gall hynny, ynghyd â mesurau rheoli i warchod pysgodfeydd, greu pwysau a all arwain at orfodi pysgotwyr i bysgota mewn mannau eraill. Gall 'adleoli' o'r fath gael effeithiau cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol negyddol, a byddwn yn gweithio gyda defnyddwyr y môr i nodi a datrys problemau adleoli yn sgil mesurau rheoli a defnyddiau gofodol eraill gan gynnwys ffermydd gwynt.

4.2.9 Cynllunio Gofodol Morol

- 4.2.9.1 Mae UKMPS, ynghyd â'r Cynlluniau Morol, yn fframweithiau ar gyfer gwneud penderfyniadau fydd yn golygu gallu rheoli gweithgareddau yn yr ardal forol

mewn ffordd sy'n diogelu'r amgylchedd morol, tra'n cefnogi datblygu cynaliadwy. Un o brif egwyddorion UKMPS yw hyrwyddo cydnawsedd rhwng gwahanol weithgareddau a nodi cyfleoedd ar gyfer cydfodoli. Mae'r Deddfau Morol¹⁰ yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau cyhoeddus wneud penderfyniadau awdurdodi neu orfodi yn unol â'r dogfennau polisi morol perthnasol (sef UKMPS ac unrhyw gynllun morol sydd mewn grym yn ardal y cynllun morol), oni bai bod ystyriaethau perthnasol yn nodi fel arall.

- 4.2.9.2 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn sicrhau bod cynlluniau morol yn cynnwys polisiâu sy'n ystyried pysgodfeydd, dyframaethu a chynefinoedd sy'n cynnal stociau pysgod (meithrin neu silio). Gan fod gofyn ymgynghori ar gynlluniau morol drafft, mae'r broses cynllunio morol hefyd yn rhoi cyfle i ddefnyddwyr morol ddweud eu dweud ar sut y dylid rheoli'r ardal forol.

4.2.10 **Ardaloedd Morol Gwarchoddedig (AMG)**

- 4.2.10.1 Wrth weithio i sicrhau statws GES, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn parhau i ddatblygu'r rhwydwaith o safleoedd gwarchoddedig yn y môr i ddiogelu cynefinoedd a rhywogaethau penodol o bwys cenedlaethol neu ryngwladol. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn sicrhau bod gweithgareddau pysgota'n cael eu rheoli i AMG allu cyflawni eu hamcanion cadwraethol.

4.2.11 **Sbwriel Môr**

- 4.2.11.1 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn parhau i helpu'r diwydiant i leihau ei effaith ar yr amgylchedd, gan hefyd hyrwyddo mentrau'r diwydiant fel Pysgota am Sbwriel i leihau effeithiau eraill ar yr amgylchedd morol.
- 4.2.11.2 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cefnogi twf yr economi gylchol drwy anelu at gasglu mwy o offer pysgota sydd wedi dod i ddiwedd ei oes a'i reoli'n gynaliadwy yn unol â'r hierarchaeth wastraff. Hefyd, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn annog dyluniad cylchol ar offer pysgota a dyframaethu rhag eu colli, er mwyn ei gwneud yn haws casglu offer coll a lleihau effaith amgylcheddol colli offer, ynghyd â gwella cyfleoedd i aildefnyddio, trwsio ac auilgylchu.

4.2.12 **Dyfroedd Arfordirol a Dyfroedd Croyw**

- 4.2.12.1 Mae GES yn ei gwneud yn ofynnol i ni reoli'n hamgylchedd morol ar sail ecosystem. O'r herwydd, mae'r Strategaeth Forol yn cynnwys nifer o fesurau trawsbynciol sy'n adlewyrchu'r cysylltiadau rhwng pysgod morol a rheoli

¹⁰ Deddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009

(<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2009/23/section/9>), Marine (Scotland) Act 2010 (<https://www.legislation.gov.uk/asp/2010/5/contents>), a'r Marine Act (Northern Ireland) 2013 (<https://www.legislation.gov.uk/nia/2013/10/section/1/enacted>)

amgylcheddau arfordirol ac afonydd. Mae'n bwysig bod y JFS hwn yn cydnabod y berthynas honno hefyd.

- 4.2.12.2 Mae cynefinoedd arfordirol ac afonydd yn hanfodol i fôr iach a physgodfeydd ffyniannus. Maen nhw'n bwysig i gylch bywyd nifer fawr o rywogaethau pysgod sy'n werthfawr i'n sector bwyd môr masnachol a hamdden. Er enghraifft, mae morfeydd heli ac aberoedd llanw yn gynefin meithrin a magu draenogiaid y môr, sewin a rhai rhywogaethau o ledod. Hefyd, mae angen i rywogaethau mudol fel eog, sewin a llyswennod allu pasio'n ddi-rwystr trwy systemau afonydd i gwblhau rhannau hanfodol o'u cylchoedd bywyd. Mae ansawdd dŵr da yn hanfodol er mwyn cynnal cynefinoedd arfordirol iach a dyframaeth mewn aberoedd ac ardaloedd arfordirol,
- 4.2.12.3 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod y dylai mesurau i reoli ein hamgylcheddau arfordirol ac afonydd dŵr croyw ystyried yr effeithiau ar iechyd ein hamgylchedd morol. Gallen nhw gynnwys, er enghraifft, gwelliannau mewn MPAs a ffermydd pysgod cregyn i ansawdd dŵr a fyddai'n helpu i fynd i'r afael â phroblemau yn rhannau is yr yr afon a ffermydd pysgod cregyn, ac ystyried rhywogaethau pysgod morol wrth reoli'r arfordir.

4.2.13 Newid Hinsawdd

- 4.2.13.1 Wrth ymateb i'r newid yn yr hinsawdd, mae gofyn i'r sector bwyd môr ystyried sut y gall leihau (neu liniaru) y newid yn yr hinsawdd, a sut y gall y sector addasu i hinsawdd sy'n newid.
- 4.2.13.2 Mae angen ystyried sut y gallwn liniaru'r newid yn yr hinsawdd ar draws y gadwyn gyflenwi. Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn gweithio i ddeall cyfraniad carbon gwahanol rannau'r gadwyn gyflenwi. Mae'n hanfodol nodi newidiadau technolegol, ymddygiadol a rheoleiddiol ymarferol i liniaru a lleihau allyriadau ar draws y gadwyn gyflenwi pysgodfeydd i gefnogi'r newid tuag at ddyfodol carbon sero net.
- 4.2.13.3 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn chwilio hefyd am atebion arloesol i leihau allyriadau carbon trwy wella injans (cyn belled nad ydyn nhw'n cynyddu capasiti'r fflyd yn uwch na lefelau cynaliadwy), dewis offer a thechnoleg gwyrdd, a nodi cyfleoedd i leihau allyriadau cychod trwy ddefnyddio tanwyddau amgen. Byddwn hefyd yn cefnogi arloesedd i osgoi crafu gwely'r môr, am y gall difrodi gwely'r môr ollwng carbon.
- 4.2.13.4 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod bod diogelu ac adfer cynefinoedd carbon glas a'u rheoli'n gynaliadwy yn ateb sy'n seiliedig ar natur a all ein helpu i ymaddasu i'r newid yn yr hinsawdd a'i wrthsefyll, ynghyd â dal a storio carbon a diogelu bioamrywiaeth.
- 4.2.13.5 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn gweithio gyda'r gymuned wyddonol i nodi bylchau yn sylfaen dystiolaeth carbon glas y DU, ac yn gweithio

i lenwi'r bylchau hynny. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd hefyd yn ymchwilio i effaith gweithgareddau pysgota a dyframaeth ar gynefinoedd carbon glas ac yn ystyried hyn wrth wneud penderfyniadau yn y dyfodol.

- 4.2.13.6 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd hefyd yn annog mentrau gwirfoddol y diwydiant i ddatgarboneiddio a gwella marchnata bwyd môr carbon isel.
- 4.2.13.7 Rydym yn cydnabod bod gan ddyframaeth yn benodol rôl gadarnhaol bosibl o ran mynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd drwy ddarparu ffynonellau cynaliadwy o brotein carbon isel o ansawdd uchel. Cydnabyddir hefyd gyfraniad posibl is-sectorau dyframaeth fel gwymon a physgod cregyn at ddal carbon a chyfraniad dyframaeth at yr economi las. Fel gyda phob sector, bydd disgwyl i'r sector dyframaeth addasu i amgylchedd a hinsawdd sy'n newid. Byddwn yn ceisio cefnogi economi gylchol ac arloesedd o fewn y diwydiant.
- 4.2.13.8 Rhaid i'r sector bwyd môr addasu i effeithiau'r newid yn yr hinsawdd i lwyddo yn yr hirdymor ac i alinio â'n hymrwymiaidau o ran yr hinsawdd. Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn parhau i fonitro effeithiau hinsawdd sy'n newid ar rywogaethau, cynefinoedd a physgodfeydd y môr ac yn delio â'r effeithiau hynny, fel y'u hamlygwyd gan [Asesiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd o Risgiau Newid Hinsawdd](#), drwy fecanweithiau fel y Rhaglen Effeithiau'r Newid yn yr Hinsawdd ar y Môr. Byddwn hefyd yn sicrhau bod y canfyddiadau ar gael yn rhwydd i randdeiliaid yr effeithir arnynt. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio mewn partneriaeth â'r sector bwyd môr i ddeall effeithiau newid hinsawdd a i gyd-ddatblygu technegau rheoli pysgodfeydd ar gyfer addasu i'r hinsawdd er mwyn gallu parhau i bysgota'n gynaliadwy am stociau y mae'r newid yn yr hinsawdd yn effeithio arnynt.
- 4.2.13.9 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydweithio i fanteisio ar y cyfleoedd a wynebu'r heriau a all godi wrth i'r hinsawdd newid, megis datblygiadau ar gyfer dal pysgod newydd neu arallgyfeirio o fewn dyframaethu. Ni ddylid manteisio ar y cyfleoedd hyn oni bai eu bod yn gydnaws â sicrhau statws GES ac ag ymrwymiaidau rhyngwladol a bod marchnad ar gyfer y cynnyrch terfynol.

4.2.14 Dyframaethu

- 4.2.14.1 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cefnogi twf cytbwys a chynaliadwy, o dan arweiniad y diwydiant, ym mhob is-sector dyframaethu. Bydd y twf yn seiliedig ar y wyddoniaeth orau sydd ar gael yn yr is-sector hwnnw a'r diwydiant. Bydd y diwydiant yn un amrywiol ac economaidd hyfyw sy'n cyfrannu at ddiogelu'r cyflenwad bwyd gyda chyn lleied o effaith â phosibl ar yr amgylchedd. Rydym yn cydnabod y gall y gwahanol is-sectorau dyframaethu a geir yng ngwledydd y DU â'u dulliau tyfu amrywiol, ryngweithio i raddau gwahanol â'u hecosystemau a chyd-ddefnyddwyr yr amgylchedd. Felly, bydd angen i unrhyw ddatblygu ac ehangu ar unrhyw ran o'r sector dyframaethu fod yn seiliedig ar y dystiolaeth orau sydd ar gael a'r fframweithiau rheoli strategol a rheoliadau

perthnasol, megis cynllunio morol, a hynny o fewn terfynau amgylcheddol. Gall dyframaethu drwy hynny barhau i fod yn amrywiol ac economaidd hyfyw, a chyfrannu at ddiogelu'r cyflenwad bwyd gyda chyn lleied o effaith â phosibl ar yr amgylchedd

- 4.2.14.2 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydweithio ar ddyframaethu lle bo gofn i gyflawni nodau cyffredin a byddan nhw'n gweithio gyda'i gilydd i gynnal y safonau iechyd a lles anifeiliaid dyfrol sydd wedi'u mabwysiadu

4.2.15 Pysgota Hamdden yn y Môr

- 4.2.15.1 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn parhau i weithio gyda'i gilydd - lle bo'n bosibl, yn ymarferol ac yn briodol - i sicrhau bod pysgota hamdden yn y môr yn gynaliadwy o safbwynt amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd. Byddwn, lle medrwn, yn ystyried pysgota hamdden wrth reoli pysgodfeydd yn ehangach.
- 4.2.15.2 Byddwn yn parhau i ategu hyn trwy gasglu data ar ddalfeydd, eu heffaith economaidd a data am rywogaethau penodol y sector pysgota môr hamdden.

4.2.16 Cynhyrchu, Marchnata a Bwyta Bwyd Môr Diwydiant a chymunedau cydnerth

- 4.2.16.1 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ceisio sicrhau bod cymunedau arfordirol yn gallu addasu i anghenion heddiw ac yfory y sector bwyd môr a'r diwydiannau cymorth cysylltiedig, gan gydnabod y ddeinameg leol wahanol â diwydiannau eraill, sydd er hynny yn eu hategu.

Gweithlu – sgiliau a safonau gwaith

- 4.2.16.2 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio gyda rhanddeiliaid yn y sector bwyd môr er mwyn i bobl allu ymuno â'r diwydiant ym mhob cam o'u gyrfa, gyda hyfforddiant ardystiedig, cynllunio olyniaeth ac amodau gwaith gwell a safonau i helpu i ddatblygu llwybr gyrfa deniadol. Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ceisio gwella canfyddiad y cyhoedd o'r diwydiant fel lle i weithio a llwyddo, er mwyn denu newydd-ddyfodiaid i'r diwydiant.
- 4.2.16.3 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio gyda'r sector bwyd môr i ddeall a hyrwyddo'r arferion talu mwyaf addas a theg i ddenu newydd-ddyfodiaid.
- 4.2.16.4 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn annog y sector i gynyddu'r cyflenwad o lafur domestig sydd ar gael i weithio yn y sector bwyd môr, ac i drin pawb sy'n gweithio yn y sector yn deg.

4.2.16.5 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio gyda'i gilydd i gynnal iechyd, diogelwch, lles, ac yn benodol diogelwch ar y môr pawb sy'n gysylltiedig â'r sector bwyd môr.

Cadwyni cyflenwi

4.2.16.6 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ceisio cryfhau cadwyn gyflenwi'r sector bwyd môr drwy:

- Annog cydweithio ac arloesi ar draws y gadwyn gyflenwi i'w diogelu at y dyfodol ac i ymateb i gyfleoedd/heriau marchnad fwyd ddeinamig - er enghraifft, annog cyfleoedd i sicrhau arbedion drwy rannu gwybodaeth am arfer gorau a manteision cydweithio,
- Tynnu sylw at fanteision bwyta bwyd môr o farchnadoedd domestig, ond gan gadw golwg ar fudd economaidd masnach ryngwladol, a
- Bod yn dryloyw a thracio cynnyrch drwy ddefnyddio Dangosyddion Cynaliadwyedd ac Ansawdd i farchnata pysgodfeydd nodedig a'u cynnyrch.

Prosesu ein cynnyrch

4.2.16.7 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd am i'r sector prosesu allu ymateb i'r diwydiant pysgota a dyframaethu a newidiadau yn ymddygiad defnyddwyr a bod yn fwy cynaliadwy a chydnerth drwy fanteisio ar gyfleoedd i dyfu a newid cyn i ddatblygiadau yn y diwydiant ddigwydd.

Marchnadoedd – gwerthu a marchnata ein cynnyrch

4.2.16.8 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn hyrwyddo bwyd môr lleol - gwyllt ac wedi'i ddyframaethu – fel ffynhonnell protein iach, carbon isel a chynaliadwy bosibl; ac yn ceisio gwella ymwybyddiaeth defnyddwyr iddyn nhw allu gwneud dewisiadau gwybodus ac annog mwy o fwyta ar fwyd môr y DU fel opsiwn iach a hyrwyddo marchnad ddomestig lwyddiannus ar gyfer bwyd môr y DU.

4.2.16.9 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio gyda'r sector bwyd môr i gefnogi marchnad ffyniannus a chydnerth yn y DU sy'n annog pobl i fwyta pysgod sy'n cael eu ffermio yn y DU a physgod sy'n cael eu dal gan gychod y DU drwy addysg a hyrwyddo, gan dynnu sylw at ddull cyfrifol y DU o ddyframaethu a rheoli pysgodfeydd.

4.2.16.10 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn ceisio hwyluso'r gwaith o ddatblygu systemau labelu ac olrhain cadarn i gefnogi systemau achredu sy'n glir i'r defnyddiwr. Bydd hynny'n hyrwyddo bwyd môr.

- 4.2.16.11 Gan weithio ar y cyd lle medrir, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn gweithio am farchnad ryngwladol ffyniannus sy'n sicrhau'r elw gorau a'r gwerth ychwanegol i'r diwydiant ond gan barchu yr un pryd yr amcanion cynaliadwyedd a newid hinsawdd.
- 4.2.16.12 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn parhau i weithio gyda'i gilydd i sicrhau bod y marchnadoedd gorau posibl ar gael ar gyfer cynnyrch y sector bwyd môr, boed y rhain yn farchnadoedd newydd neu'n farchnadoedd sydd eisoes yn bodoli.
- 4.2.16.13 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn gweithio gyda'r sector bwyd môr i fonitro'r capasiti a helpu i gynefino/hyfforddi Swyddogion Ardystio er lles masnach ryngwladol.
- 4.2.16.14 Trwy'r polisïau hyn bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn cyfrannu at gyflawni'r amcan budd cenedlaethol yn y Ddeddf drwy ddarparu ar gyfer diwydiant pysgota a sector bwyd môr economaidd hyfyw sy'n cefnogi busnesau bwyd môr y DU.

Twf, arallgyfeirio ac arloesi

- 4.2.16.15 Lle bo'n briodol, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cefnogi cyfleoedd i arallgyfeirio i gryfhau cymunedau a'u helpu i ymateb yn well i anghenion y sector bwyd môr a'r diwydiannau cymorth cysylltiedig heddiw ac yfory, gan gydnabod y ddeinameg leol.
- 4.2.16.16 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod uchelgais y cymunedau arfordirol i ddatblygu ac yn annog arallgyfeirio i sicrhau a chynyddu cyfleoedd er budd y sector bwyd môr.
- 4.2.16.17 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn annog cydweithio rhwng diwydiant, y byd academiaidd a'r Llywodraeth i ddod o hyd i gyfleoedd arloesol ar gyfer llwyddiant economaidd cynaliadwy ac arallgyfeirio.

5. Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd

5.1 Cyflwyniad

- 5.1.1 Mae Deddf Pysgodfeydd (2020) yn diffinio Cynllun Rheoli Pysgodfa (FMP) fel dogfen sy'n disgrifio polisïau sydd wedi'u llunio i adfer neu gynnal un neu fwy o stociau pysgod môr at lefel gynaliadwy. Bydd pob cynllun yn nodi'r stoc(iau), y math o bysgota a'r dalgylch dan sylw.

- 5.1.2 Mae'r adran hon yn esbonio diben cyffredinol FMPs, gan gynnwys eu cysylltiad â'r amcanion ar gyfer pysgodfeydd, y fframwaith ehangach ar gyfer rheoli pysgodfeydd a'r cynlluniau y bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn eu cyhoeddi. Mae Atodiad A yn rhestru FMPs arfaethedig gyda'u dyddiadau cyhoeddi.
- 5.1.3 Mater i bob awdurdod pysgodfeydd cenedlaethol fydd penderfynu pa FMPs sydd ei angen arno ac a ddylai eu paratoi ei hun neu ar y cyd ag awdurdod pysgodfeydd cenedlaethol arall. Bydd pob awdurdod pysgodfeydd cenedlaethol yn gweithio gyda'i gyff cyflawni perthnasol i roi polisiâu'r FMP ar waith.
- 5.1.4 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd wedi nodi ar y cyd y stociau hynny yn nyfroedd y DU y gallai cynlluniau ymdrin â nhw, ar sail data ICES, cytundebau rhyngwladol a data ar laniadau yn y DU. Mae'r rhestr yn cynnwys stociau sydd â chwota a rennir â gwledydd eraill a rhai heb gwota, a'r rheini sy'n gyfan gwbl o fewn dyfroedd y DU ac nad oes unrhyw gyd-reoli arnyn nhw. Mae Atodiad 1 yn dangos y stoc neu'r stociau sydd wedi'u cynnwys yn y cynlluniau arfaethedig.
- 5.1.5 Bydd pob FMP yn destun ymgynghoriad cyhoeddus cyn cael ei gyhoeddi'n ffurfiol gan yr awdurdodau polisi pysgodfeydd.

5.2 Beth yw Cynllun Rheoli Pysgodfa?

- 5.2.1 Dogfen yw FMP sy'n disgrifio'r fframwaith polisi ar gyfer diogelu cynaliadwyedd hirdymor ein stociau pysgod. Mae gofyn monitro FMPs yn ôl y Ddeddf am eu heffeithiolrwydd, a dylai awdurdodau polisi pysgodfeydd eu hadolygu ac adrodd arnyn nhw'n rheolaidd.
- 5.2.2 Ar ôl cyhoeddi FMP, mae dyletswydd ar awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn ôl y Ddeddf i arfer eu swyddogaethau yn unol â'r polisiâu yn yr FMP. Felly, mae'r cynllun yn rhwymo awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol i gyflawni'r nodau sydd yn yr FMP.
- 5.2.3 Mae gofyn clir ar i FMP nodi a oes digon o dystiolaeth i asesu MSY y stoc¹¹. Bydd FMP yn nodi polisiâu i adfer neu gynnal y stoc at lefel gynaliadwy. Os nad oes digon o dystiolaeth, rhaid i'r FMP esbonio sut y bwriedir cael y dystiolaeth os yw hynny'n ymarferol. Os nad yw'n ymarferol, bydd yr FMP yn esbonio pam hynny, a sut y gall bennu terfynau cynaliadwy neu brocsi addas yn unol â'r dull rhagofalus.
- 5.2.4 Rhaid i bob FMP ddisgrifio'r dangosydd neu'r dangosyddion perthnasol y bydd rheolwyr pysgodfeydd yn eu defnyddio i asesu effeithiolrwydd y cynllun. Bydd y

¹¹ MSY, yn ôl y dyffiniad yn Neddf Pysgodfeydd 2020, yw'r cynnyrch cytbwys damcaniaethol uchaf y gellir ei gymryd yn barhaus ar gyfartaledd o stoc forol o dan amodau amgylcheddol presennol heb effeithio'n sylweddol ar y broses atgenhedlu.

dangosyddion hyn yn helpu i ddangos sut mae'r FMP yn cyfrannu at yr amcanion pysgodfeydd hynny sy'n berthnasol i'r cynllun. Lle bo'n briodol, bydd y dangosyddion hyn wedi'u clymu wrth dargedau gydag amserlen, yn unol â nodau a thargedau'r FMP.

5.2.5 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cynnal gwaith monitro priodol ar sail y dangosyddion perthnasol. Bydd effeithiolrwydd yr FMPs yn cael ei asesu'n rheolaidd gan ddefnyddio dangosyddion priodol a chyhoeddir y canlyniadau o leiaf bob tair blynedd yn adroddiad y JFS y mae'r Ddeddf yn gofyn amdano. Bydd yr adroddiadau hyn yn cael eu rhoi gerbron pob un o ddeddfwrfeydd y DU ac yn nodi i ba raddau y mae FMPs wedi effeithio ar lefelau stociau yn y DU.

5.2.6 Bydd pob FMP yn cael ei adolygu o leiaf bob chwe mlynedd er mwyn sicrhau ei fod yn parhau'n effeithiol, er y gall awdurdodau polisi pysgodfeydd adolygu polisïau'r cynlluniau yn amlach ac yn fwy rheolaidd pan welir bod angen.

5.3 Penderfynu pa stociau i'w cynnwys mewn FMP

5.3.1 Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cydnabod bod llawer o rywogaethau'n cael eu targedu gan bysgodfeydd masnachol y DU. Er bod rhai rhywogaethau o bwys economaidd a diwylliannol sylweddol, mae llawer o rywogaethau nad ydyn nhw'n cael eu targedu'n aml, os o gwbl. Mae'r awdurdodau polisi pysgodfeydd yn defnyddio'r meini prawf canlynol i benderfynu a ddylai stoc gael ei chynnwys mewn FMP:

- ddiddordeb masnachol ond lle ceir risg o orbysgota sylweddol o beidio â'i rheoli neu mae'r mesurau rheoli presennol wedi dyddio neu ddim yn bodloni'r nod rheoli;
- Gwerth economaidd y bysgodfa a'i chyfraniad economaidd ehangach i gymunedau arfordirol;
- Ei phwysigrwydd economaidd-gymdeithasol o ystyried ffactorau fel lefelau cyflogaeth, incwm lleol, manteision pysgota hamdden, cyfraniad at gymunedau arfordirol, a strwythurau cyfreithiol/gwleidyddol;
- Arwyddocâd ecosystemau gan gynnwys ffactorau fel pwysigrwydd y rhywogaeth darged, effaith y bysgodfa ar yr ecosystem a'i pherthynas â rhywogaethau nad ydyn nhw'n rhai targed gan gynnwys rhywogaethau sy'n cael eu gwarchod.

5.3.2 Mae'r stociau a ddangosir yn y rhestr FMPs yn Atodiad A yn bodloni'r meini prawf hyn a barnwyd ei bod yn briodol eu cynnwys o fewn FMP.

5.3.3 Ni fyddwn yn ystyried y stociau hynny nad ydyn nhw'n gymwys o dan y meini prawf hyn ar gyfer eu cynnwys mewn FMP. Bydd yr awdurdod polisi pysgodfeydd perthnasol yn cadw golwg ar weddill y stociau ac os bydd

amgylchiadau stoc yn newid, ystyrir ei chynnwys o fewn FMP presennol neu FMP newydd.

- 5.3.4 Bydd yr awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn parhau i ddefnyddio'r mesurau cadwraeth/rheoli presennol ar gyfer rhai stociau allweddol sy'n peri pryder megis stociau môr dwfn, rhywogaethau tiwna o dan ICCAT¹² a stociau fel llymriod a swtanod Norwy a dargedir gan bysgodfeydd diwydiannol.
- 5.3.5 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn cyhoeddi FMPs ar y cyd ar gyfer y stociau masnachol allweddol hynny sydd o ddiddordeb ledled y DU. Bydd y cynlluniau'n canolbwyntio ar y stoc fel y'i diffinnir gan gyrrff gwyddonol fel ICES yn hytrach na'r unedau rheoli presennol.
- 5.3.6 Gan gydnabod bod pob fflyd yn y DU yn wahanol, mae pob awdurdod polisi pysgodfeydd wedi ystyried hefyd a oes angen FMPs rhanbarthol i reoli gweithgarwch pysgota yn ei ddalgylch, neu i gydweithio ag awdurdod polisi pysgodfeydd arall lle gallai FMP rhanbarthol ar y cyd fod yn fwy priodol. Bydd yr FMPs rhanbarthol hyn yn ymdrin naill ai â stoc na fyddai'n briodol paratoi FMP ar lefel y DU ar ei chyfer er ei bod yn bwysig i'r awdurdod pysgodfeydd cenedlaethol dan sylw, neu â gweithgarwch pysgota yn ôl natur y fflyd yn ei ddyfroedd, a/neu ardaloedd penodol. Rhestrir y FMPs hyn hefyd yn Atodiad A.
- 5.3.7 Bydd sut mae awdurdod polisi pysgodfeydd yn defnyddio FMPs i wireddu ei bolisiâu yn dibynnu ar y polisiâu yn yr FMPs. Prif ffocws yr holl FMPs fydd sicrhau cynaliadwyedd hirdymor y stoc. Ar gyfer FMPs rhanbarthol, gellir estyn eu cwmpas i gynnwys ystyriaethau rheoli pysgodfeydd ehangach fel pryderon amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd.
- 5.3.8 Er enghraifft, gallai cynlluniau gynnwys manylion llywodraethu, ystyriaethau amgylcheddol ehangach effaith y bysgodfa, a'r mesurau rheoli sydd eu hangen i gyflawni nodau'r cynlluniau. Byddai unrhyw fesur rheoli yn effeithio ar bob cwch sy'n pysgota yn y bysgodfa honno. Dylai awdurdod polisi pysgodfeydd nodi targedau gydag amserlen i gyflawni'r nodau hyn lle bo hynny'n briodol.
- 5.3.9 Ar gyfer y stociau lle mae'r DU yn rhannu cyfrifoldeb rheoli â gwlad arfordirol arall, bydd FMPs yn helpu i bennu amcanion negodi'r DU ar gyfer y stociau hynny, tra'n cydnabod na all y DU gyflawni amcanion yr FMP ar ei phen ei hun.

5.4 Perthynas FMPs â'r Amcanion Pysgodfeydd

- 5.4.1 Paratowyd y rhestr FMPs yn Atodiad A gan yr awdurdodau polisi pysgodfeydd at ddibenion bodloni'r rhwymedigaeth a nodir yn adran 2(1)(b) o'r Ddeddf.
- 5.4.2 Mae perthynas uniongyrchol rhwng dyluniad a strwythur FMPs a'r amcanion 'rhagofalus', 'tystiolaeth wyddonol', 'ecosystem' a 'mynediad cyfartal' gan eu bod

¹² Comisiwn Rhyngwladol dros Warchod Tiwna Iwerydd

yn ymwneud â rheoli pysgod yn gynaliadwy ac â chasglu a defnyddio tystiolaeth wyddonol ac yn effeithio ar bob cwch sy'n pysgota yn yr ardal dan sylw.

- 5.4.3 Bydd FMPs gan awdurdodau polisi pysgodfeydd sy'n ceisio mynd i'r afael â materion rheoli pysgodfeydd ehangach yn cyfrannu at yr amcanion pysgodfeydd eraill, gan ddibynnu ar nodau/targedau penodol y cynllun. Bydd mesurau sy'n mynd i'r afael ag effaith pysgota ar yr amgylchedd yn cyfrannu at un neu fwy o'r amcanion 'cynaliadwyedd', 'ecosystem', 'sgil-ddalfa' a 'newid hinsawdd'. Gall cynllun sy'n cynnwys mesurau cymdeithasol ac economaidd gyfrannu at yr amcanion 'cynaliadwyedd' a 'budd cenedlaethol'.

5.5 Perthynas rhwng FMPs a'r Cynlluniau Rheoli Presennol

- 5.5.1 Bydd pob awdurdod polisi pysgodfeydd yn parhau i gynnal systemau ar gyfer rheoli pysgodfeydd ei ddalgylch gan ddefnyddio pwerau cyfreithiol sy'n bod eisoes ynghyd â'r pwerau newydd o'r Ddeddf. Ceir cynlluniau rheoli eisoes o dan y darpariaethau hyn sy'n rheoli rhai stociau a gweithgareddau pysgota. Nid oes gofyn ar hyn o bryd i droi'r cynlluniau hynny'n FMPs.
- 5.5.2 Mae Cynlluniau Amlflwydd (MAPs) yr UE (fel y'u dargedwir/diwygiwyd gan gyfraith y DU) yn parhau'n gymwys mewn moroedd gwahanol neu i rai rhywogaethau a, lle ceir digon o ddata gwyddonol am y rhywogaeth ar y rhestr, nodir trefniadau ar gyfer defnyddio'r stoc.
- 5.5.3 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ystyried pa elfennau, os o gwbl, yn MAPs yr UE y dylid eu cadw a'u hymgorffori yn y FMPs. Pan gyhoeddir FMPs, caiff MAPs yr UE eu diddymu o ddeddfwriaeth y DU (maes o law) er mwyn osgoi unrhyw wrthdaro yn y dyfodol â'r polisiau yn yr FMPs.

5.6 Asesu Terfynau Cynaliadwy

- 5.6.1 Defnyddir y data a'r cyngor sydd ar gael am bysgodfeydd i bennu targedau a therfynau dal ar gyfer pob stoc. Os oes llawer o ddata am y stoc a bod modd tracio newidiadau yn ei biomas, bydd y terfynau hyn yn nodi'r MSY. Defnyddir procsi ar gyfer stoc dlotach o ran data sy'n tracio amrywiadau yn ei biomas yn unig. Gall awdurdod polisi pysgodfeydd ddatblygu Manyleb Safon Cynaeafu i ddarparu fframwaith bras ar gyfer datblygu strategaethau cynaeafu ar gyfer stociau unigol.
- 5.6.2 Nid oes digon o dystiolaeth ar hyn o bryd am bob stoc i allu pennu terfynau fel rhai MSY. Ni fydd yn ymarferol yn wyddonol nac yn bosibl yn ariannol casglu tystiolaeth o'r fath ar gyfer rhai rhywogaethau. Lle bo'n ymarferol, bydd FMPs yn nodi strategaeth ar gyfer datblygu'r wyddoniaeth angenrheidiol, sut i gasglu, modelu a monitro data ac asesu'r risg i'r stoc a'i hecosystemau.

- 5.6.3 Bydd angen i'r DU drafod dulliau generig a phenodol ar gyfer pennu terfynau cynaliadwy stociau a rennir wrth ddatblygu FMPs a chytuno ar dargedau priodol drwy drafodaethau rhyngwladol. Bydd FMPs yn helpu i lywio safiad negodi'r DU, yn bennaf drwy nodi'n glir ein huchelgais i sicrhau stociau cynaliadwy.

5.7 Monitro ac Adolygu FMPs

- 5.7.1 Bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn monitro'r FMP ar sail y dangosyddion perthnasol. Bydd effeithiolrwydd yr FMPs yn cael ei asesu'n rheolaidd a chyhoeddir y canlyniadau o leiaf bob tair blynedd yn adroddiad y JFS y mae'r Ddeddf yn gofyn amdano. Bydd yr adroddiadau hyn yn cael eu rhoi gerbron deddfwrfeydd y DU ac yn nodi i ba raddau y mae'r polisïau yn yr FMPs wedi effeithio ar lefelau stociau pygsod môr y DU.
- 5.7.2 Bydd pob FMP yn cael ei adolygu o leiaf bob chwe blynedd neu cyn hynny os bydd tystiolaeth berthnasol, rhwymedigaethau rhyngwladol, neu ddigwyddiadau ehangach yn gofyn am newid y polisïau yn yr FMP.

Atodiad A: Rhestr o'r Cynlluniau Rheoli Pysgodfeydd arfaethedig

Teitl yr FMP	Amserlen cyhoeddi	Math o stoc	Y prif fath o bysgota ¹³	Ardal Bysgota	Awdurdod Arwain	Ar y cyd?	Awdurdod sy'n gyfrifol am gynllun ar y cyd				Rheswm nad yw ar y cyd?
							DAERA	Defra	Marine Scotland	Llyw. Cymru	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Penfras Môr y Gogledd	2021-2022	Penfras	Treillrwyd ddyfnforol	Môr y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Penfras Arfordir Gorllewin yr Alban	2021-2022	Penfras	Treillrwyd ddyfnforol	Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Penfras Cefnfor Iwerydd	2021-2022	Penfras	Treillrwyd ddyfnforol	Rockall, Gogledd-ddwyrain Cefnfor Iwerydd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Hadog Môr y Gogledd ac Arfordir Gorllewin yr Alban	2021-2022	Hadog	Treillrwyd ddyfnforol	Môr y Gogledd ac Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Hadog Cefnfor Iwerydd	2021-2022	Hadog	Treillrwyd ddyfnforol	Rockall, Gogledd-ddwyrain Cefnfor Iwerydd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Gwyniaid Arfordir Gorllewin yr Alban	2021-2022	Gwyniad môr	Treillrwyd ddyfnforol	Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Gwyniaid Môr y Gogledd	2021-2022	Gwyniad môr	Treillrwyd ddyfnforol	Môr y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	

¹³ Bydd pob Cynllun Rheoli Pysgodfeydd yn amlinellu'n fanwl yr holl fathau o bysgota wedi'u cynnwys yn y cynllun; dim ond y dechneg fwyaf cyffredin a ddefnyddir i gynaeafu'r stoc y mae'r cofnod yn y tabl yn cyfeirio ato.

Teitl yr FMP	Amserlen cyhoeddi	Math o stoc	Y prif fath o bysgota ¹³	Ardal Bysgota	Awdurdod Arwain	Ar y cyd?	Awdurdod sy'n gyfrifol am gynllun ar y cyd				Rheswm nad yw ar y cyd?
							DAERA	Defra	Marine Scotland	Llyw. Cymru	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Chwytylniaid Glas Môr y Gogledd ac Arfordir Gorllewin yr Alban	2021-2022	Chwitlyn Glas	Treillrwyd ddyfnforol	Môr y Gogledd ac Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Penddu Ysgafell y Gogledd	2021-2022	Penddu	Treillrwyd ddyfnforol	Ysgafell y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cythreuliaid Môr Môr y Gogledd ac Arfordir Gorllewin yr Alban	2021-2022	Cythraul y Môr	Treillrwyd ddyfnforol	Môr y Gogledd ac Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Lledod Mair Môr y Gogledd ac Arfordir Gorllewin yr Alban	2021-2022	Lledod Fair	Treillrwyd ddyfnforol	Môr y Gogledd ac Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Honosiaid Ysgafell y Gogledd	2021-2022	Honos	Treillrwyd ddyfnforol	Ysgafell y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cimychiaid Norwy Môr y Gogledd	2021-2022	Cimwch Norwy	Treillrwyd ddyfnforol	Môr y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cimychiaid Norwy Arfordir Gorllewin yr Alban	2021-2022	Cimwch Norwy	Treillrwyd ddyfnforol	Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Mecryll Ysgafell y Gogledd	2021-2022	Mackerel	Treillrwyd ganolddwr	Ysgafell y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Sgadan/Penwaig Iwerydd/Sgandinafia	2021-2022	Sgadan/Penwaig	Treillrwyd ganolddwr	Môr y Gogledd a'r Arctig	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Sgadan/Penwaig Môr y Gogledd	2021-2022	Sgadan/Penwaig	Treillrwyd ganolddwr	Môr y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	

Teitl yr FMP	Amserlen cyhoeddi	Math o stoc	Y prif fath o bysgota ¹³	Ardal Bysgota	Awdurdod Arwain	Ar y cyd?	Awdurdod sy'n gyfrifol am gynllun ar y cyd				Rheswm nad yw ar y cyd?
							DAERA	Defra	Marine Scotland	Llyw. Cymru	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Sgadan/Penwaig Arfordir Gorllewin yr Alban (a Clyde)	2021-2022	Sgadan/Penwaig	Treillrwyd ganolddwr	Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Pysgod Arian Mawr Môr y Gogledd	2021-2022	Pysgodyn Arian Mawr	Treillrwyd ddyfnforol	Môr y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Pysgod Arian Mawr Arfordir Gorllewin yr Alban	2021-2022	Pysgodyn Arian Mawr	Treillrwyd ddyfnforol	Arfordir Gorllewin yr Alban	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Swtanod Glas Ysgafell y Gogledd	2021-2022	Swtan Glas	Treillrwyd ganolddwr	Ysgafell y Gogledd	Marine Scotland (yr Alban)	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Draenogiaid Môr	2021-2023	Draenog y Môr	Pob math o gêr	Dyfroedd Cymru a Lloegr	Defra (Lloegr)	Ydy		Ydy		Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cocos	2022-2024	Cocos	Llusgrwyd	Dyfroedd Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cocos	2021-2023/2024	Cocos	Casglu â llaw	Dyfroedd Cymru	Llywodraeth Cymru	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Crancod a Chimychiaid	2021-2023	Crancod, Cimychiaid	Potiau a chewyll	Dyfroedd Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Crancod a Chimychiaid	2021-2024/2025	Crancod, Cimychiaid	Potiau a chewyll	Dyfroedd Cymru	Llywodraeth Cymru	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cregyn y Brenin	2021-2023	Cregyn y Brenin	Llusgrwyd	Dyfroedd Cymru a Lloegr	Defra (Lloegr)	Ydy		Ydy		Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cregyn Moch yn nyfroedd Lloegr	2021-2023	Cregyn y Moch	Potiau a chewyll	Dyfroedd Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cregyn Moch yn nyfroedd Cymru	2021-2022	Cregyn y Moch	Potiau a chewyll	Dyfroedd Cymru	Llywodraeth Cymru	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig

Teitl yr FMP	Amserlen cyhoeddi	Math o stoc	Y prif fath o bysgota ¹³	Ardal Bysgota	Awdurdod Arwain	Ar y cyd?	Awdurdod sy'n gyfrifol am gynllun ar y cyd				Rheswm nad yw ar y cyd?
							DAERA	Defra	Marine Scotland	Llyw. Cymru	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Cregyn y Frenhines	2021-2024	Cregyn y Frenhines	Llusgrwyd	Dyfroedd Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Dyfnforol Môr Iwerddon	2021-2024	Lleden goch, penfras, hadog, lleden chwythig, gwyniad môr, cimwch Norwy	Treillrwyd ddyfnforol	Môr Iwerddon	DAERA (Gogledd Iwerddon)	Ydy	Ydy	Ydy		Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Pelagig Môr Iwerddon	2021-2023	Sgadan/Penwaig	Treillrwyd ganolddwr	Môr Iwerddon	DAERA (Gogledd Iwerddon)	Ydy	Ydy	Ydy		Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Glannau Gogledd Iwerddon	2021-2024	Cranc coch, cranc llygatgoch, cimwch, cregyn y brenin a chregyn y frenhines	Potiau a chewyll, Llusgrwyd	Y Glannau ym Mharth Gogledd Iwerddon	DAERA (Gogledd Iwerddon)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Dyfnforol y Môr Celtaidd a Gorllewin y Sianel	2021-2025	<i>Cythraulaid y môr, penfras, hadog, lleden Fair, cimwch Norwy, lleden chwythig, gwyniad môr</i> Cythraul y môr, lleden goch, morgath ddreiniog, lleden chwythig, honos glas, siarcod y dyfnfor, chwitlyn glas, morgath lygaid-bach, grenadwr trwyngwrn, merfog coch, morgathod, morgath gribog, morgath felen, morgath gron, morgath fannog, morgath lygadog, lleden fair bedwar smotyn, morlas	Treillrwyd ddyfnforol, rhwydi drifft a sefydlog, rhwydi sân dyfnforol	Y Môr Celtaidd a Gorllewin Sianel Lloegr	Defra (Lloegr)	Ydy		Ydy		Ydy	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Pelagig y Môr Celtaidd a Gorllewin y Sianel	2021-2025	Sgadan/penwaig, pennog Mair, pysgodyn arian mawr, marchfacrell, brwyniad	Treillrwyd ganolddwr, rhwydi drifft a sefydlog	Y Môr Celtaidd a Gorllewin Sianel Lloegr	Defra (Lloegr)	Ydy		Ydy		Ydy	

Teitl yr FMP	Amserlen cyhoeddi	Math o stoc	Y prif fath o bysgota ¹³	Ardal Bysgota	Awdurdod Arwain	Ar y cyd?	Awdurdod sy'n gyfrifol am gynllun ar y cyd				Rheswm nad yw ar y cyd?
							DAERA	Defra	Marine Scotland	Llyw. Cymru	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd De Môr y Gogledd a Dwyrain y Sianel	2021-2024	<i>Lleden goch, lleden chwythig, torbwt, lleden wrachwitsch</i> Lleden fannog, lleden lefn, lleden chwythig, lleden dywod, lleden fwd, lleden Ffrengig	Treillrwyd ddyfnforol, rhwydi sân dyfnforol	De Môr y Gogledd a Dwyrain Sianel Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Marchfeyryll Môr y Gogledd	2021-2024	Marchfacrell	Treillrwyd ganolddwr	Môr y Gogledd	Defra (Lloegr)	Na					Rhan o'r budd yn fasnachol
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Corbenwaig Môr y Gogledd a'r Sianel	2021-2024	Corbennog	Treillrwyd ganolddwr	Môr y Gogledd a Sianel Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Rhan o'r budd yn fasnachol
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Merfog Du	2021-2025	Merfog Du	Treillrwyd ddyfnforol	Dyfroedd Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd rhywogaethau Gwrachod	2021-2025	Gwrachen Fair, cleiriach y gwymon, grŵp rhywogaethau'r gwrachod, gwrachen eurban, gwrachen y graig	Treillrwyd ddyfnforol, rhwydi driff a sefydlog	Dyfroedd Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Dyfnforol Heb Gwota De Môr y Gogledd	2022-2024	Chwyrnwr coch, ysgyfarnog fôr (tub gurnards), ystifflog, môrlawes, octopws, pysgodyn darn arian, mingrwn coch, morgi lleiaf, chwyrnwr llwyd	Treillrwydi dyfnforol, rhwydi sân dyfnforol	De Môr y Gogledd	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Dyfnforol Heb Gwota'r Sianel	2021-2023	Chwyrnwr coch, ysgyfarnog fôr (tub gurnards), ystifflog, môrlawes, octopws, pysgodyn darn arian, mingrwn coch, morgi lleiaf, chwyrnwr llwyd	Treillrwydi dyfnforol, rhwydi sân dyfnforol	Sianel Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig

Teitl yr FMP	Amserlen cyhoeddi	Math o stoc	Y prif fath o bysgota ¹³	Ardal Bysgota	Awdurdod Arwain	Ar y cyd?	Awdurdod sy'n gyfrifol am gynllun ar y cyd				Rheswm nad yw ar y cyd?
							DAERA	Defra	Marine Scotland	Llyw. Cymru	
Cynllun Rheoli Pysgodfeydd Morgathod De Môr y Gogledd a'r Sianel	2021-2024	Morgath ddreiniog, morgath felen, morgath donnog, morgathod, morgath lygaid-bach, morgath fannog, morgath lygadog, morgath bigog	Treillrwyd ddyfnforol	De Môr y Gogledd a Sianel Lloegr	Defra (Lloegr)	Na					Yn nyfroedd y Weinyddiaeth yn unig

Atodiad B: Geirfa

Adleoli – Y newidiadau mewn ymddygiad a phatrymau pysgota a allai ddigwydd mewn ymateb i fesurau rheoli newydd.

Ansawdd dŵr – Ffordd o fesur cyflwr dŵr ac a yw'n addas i gynnal amrywiaeth o fathau o ddefnydd er budd organeddau byw a phobl.

Ar y môr – Rhwng 12 a 200 milltir forol o linellau sylfaen môr tiriogaethol y DU.

Arallgyfeirio – Mae arallgyfeirio ym maes pysgodfeydd yn ffordd o helpu i ymaddasu i newid ac mae'n un ffordd i'r diwydiant pysgota fod yn fwy cynaliadwy, i ymateb yn well wrth i farchnadoedd newid, ac i fod yn fwy abl i wrthsefyll y newid yn yr hinsawdd. Mae arallgyfeirio'n cynnwys newidiadau o fewn y sector pysgota, er enghraifft, technegau ac offer pysgota newydd sy'n newid pa rywogaethau sy'n cael eu targedu a sut maen nhw'n cael eu targedu, neu newidiadau yn y gadwyn brosesu a'r gadwyn gwerth pysgod, er enghraifft, gwerthu'n uniongyrchol neu farchnata sy'n ychwanegu gwerth at gynhyrchion pysgod. Mae arallgyfeirio hefyd yn golygu bod y diwydiant yn ymgymryd â sawl math o weithgaredd; er enghraifft, yn ogystal â chreu incwm drwy bysgota, gall gweithgareddau ategol fel twristiaeth olygu bod cychod yn arallgyfeirio i sectorau eraill, os yw hynny'n briodol.

Ardaloedd Morol Gwarchoddedig (MPAau) – Ardaloedd o'r môr sy'n cael eu gwarchod gan y gyfraith at ddibenion cadwraeth natur.

Arloesi – Creu dull, syniad neu gynnyrch newydd.

Awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol – Fel y'u diffinnir gan adran 25(4) o Ddeddf Pysgodfeydd 2020: (a) yr Ysgrifennydd Gwladol, (b) y Sefydliad Rheoli Morol, (c) Gweinidogion yr Alban, (d) Gweinidogion Cymru, ac (e) adran Gogledd Iwerddon. Mae'r term awdurdodau pysgodfeydd cenedlaethol yn wahanol i'r term awdurdodau polisiâu pysgodfeydd oherwydd ei fod yn cynnwys y Sefydliad Rheoli Morol.

Awdurdodau Pysgodfeydd y Glannau a Chadwraeth (IFCAau) – Ardaloedd Awdurdodau Pysgodfeydd y Glannau a Chadwraeth sy'n gyfrifol am reoli gweithgareddau pysgota yn nyfroedd arfordirol Lloegr hyd at 6 milltir forol o linellau sylfaen y môr tiriogaethol. Mae gan y 10 ardal 'weledigaeth' gyffredin; sef arwain, hyrwyddo a rheoli amgylchedd morol cynaliadwy a physgodfeydd y glannau.

Awdurdodau Polisi Pysgodfeydd – Fel y'u diffinnir gan adran 52 o Ddeddf Pysgodfeydd 2020, yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yw (a) yr Ysgrifennydd Gwladol, (b) Gweinidogion yr Alban, (c) Gweinidogion Cymru, a (d) adran Gogledd Iwerddon.

Bioamrywiaeth – Amrywiaeth yr holl fywyd ar y ddaear, gan gynnwys yr amrywiaeth o fewn a rhwng yr holl rywogaethau planhigion ac anifeiliaid, ac amrywiaeth ecosystemau.

Carbon Glas – Carbon sy'n cael ei ddal gan gefnforoedd ac ecosystemau arfordirol y byd. Cynefinoedd carbon glas yw'r cynefinoedd lle mae'n cael ei storio.

Y Confensiwn ar Warchod Amgylchedd Morol Rhan Ogledd-ddwyreiniol yr Iwerydd (OSPAR) – Cytundeb rhyngwladol er mwyn cydweithredu i ddiogelu amgylchedd morol Gogledd-ddwyrain yr Iwerydd. Caiff gwaith o dan y Confensiwn ei reoli gan Gomisiwn OSPAR, sy'n cynnwys cynrychiolwyr Llywodraethau 15 o'r Partïon i'r Contract a'r Comisiwn Ewropeaidd, sy'n cynrychioli'r Undeb Ewropeaidd. Mae gwaith i weithredu Confensiwn OSPAR yn cael ei wneud drwy fabwysiadu penderfyniadau, sy'n gyfreithiol rwymol ar y Partïon i'r Contract, a thrwy fabwysiadu argymhellion a chytundebau eraill.

Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Fioamrywiaeth (CBD) – Term y Cenhedloedd Unedig ar gyfer yr offeryn cyfreithiol rhyngwladol i 'warchod amrywiaeth fiolegol'. Mae Targed 6 yn ymdrin â physgodfeydd cynaliadwy.

Confensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Gyfraith y Môr (UNCLOS) – Cytundeb rhyngwladol amlochrog sy'n gosod cyfundrefn gynhwysfawr o gyfraith a threfn yng nghefnforoedd a moroedd y byd, gan sefydlu rheolau sy'n llywodraethu pob defnydd a wneir o'r cefnforoedd a'u hadnoddau. Fe'i llofnodwyd ym 1982 a daeth i rym ym 1994.

Y Cyd-ddatganiad ar Bysgodfeydd (JFS) – Dogfen sy'n amlinellu polisiau'r awdurdodau polisi pysgodfeydd ar gyfer cyflawni, neu gyfrannu at gyflawni, yr amcanion ar gyfer pysgodfeydd yn Neddff Pysgodfeydd 2020.

Cydfodoli – Lle mae llawer o ddatblygiadau, gweithgareddau neu fathau o ddefnydd yn digwydd ochr yn ochr â'i gilydd neu'n agos at ei gilydd yn yr un ardal neu ar yr un pryd.

Cydnherthedd – Gallu ecosystem, rhywogaeth, cynefin neu ddiwydiant i ymateb, adfer neu ymaddasu i newidiadau a/neu unrhyw aflonyddwch o fewn amserlen resymol heb golled neu ddifrod parhaol.

Cyfalaf naturiol – Yr elfennau o natur sy'n creu gwerth i bobl, er enghraifft, ecosystemau, rhywogaethau, dŵr croyw, tir, priddoedd, mwynau, ein hawyr a'n moroedd. Mae 'dull cyfalaf naturiol' yn un sy'n gwerthfawrogi'r manteision a gawn o'r amgylchedd naturiol, megis darparu bwyd, aer a dŵr glân, amddiffyn rhag llifogydd, a chyfleoedd i hamddena, gan gynnwys gwerthfawrogi bywyd gwylt, sy'n cefnogi iechyd a lles.

Cyngor Rhyngwladol Archwilio'r Môr (ICES) – Mae'n cydgysylltu ac yn hyrwyddo ymchwil forol ar eigioneg, yr amgylchedd morol, yr ecosystem forol, ac ar adnoddau morol byw yng Ngogledd yr Iwerydd.

Cynllun Rheoli Pysgodfeydd (FMP) – Dogfen, a baratowyd ac a gyhoeddwyd o dan y Ddeddf Pysgodfeydd, sy'n amlinellu polisiâu y bwriedir iddynt adfer un neu fwy o stociau pysgod môr i lefelau cynaliadwy, neu eu cynnal ar lefelau cynaliadwy.

Cynlluniau amflwydd (MAPs) – Cynlluniau o dan Bolisi Pysgodfeydd Cyffredin yr UE (sydd bellach, i ryw raddau, yn rhan o gyfraith y DU ar ffurf cyfraith yr UE a ddargedwir) ar gyfer stociau pysgod a physgodfeydd pwysig sy'n pennu nodau ar gyfer rheoli stoc pysgod dros gyfnod o flynyddoedd. Gallant hefyd gynnwys rheolau penodol eraill ar gadwraeth.

Cynlluniau Gofodol Morol (MSP) – Cynlluniau morol ar sail ardal yn unol â'r Datganiad Polisi Morol.

Cynnyrch Cynaliadwy Mwyaf (MSY) – Diffinnir yn Neddf Pysgodfeydd 2020 fel y cynnyrch cytbwys damcaniaethol uchaf y gellir, ar gyfartaledd, ei gymryd yn barhaus o stoc forol o dan yr amodau amgylcheddol presennol heb effeithio'n sylweddol ar y broses atgynhyrchu.

Y Cytundeb Masnach a Chydweithredu (TCA) – Y Cytundeb Masnach a Chydweithredu rhwng Teyrnas Unedig Prydain Fawr a Gogledd Iwerddon, ar y naill law, a'r Undeb Ewropeaidd a Chymuned Ynni Atomig Ewropeaidd ar y llaw arall. Mae'r cytundeb hwn yn rheoli'r berthynas rhwng y DU a'r UE. Fe'i llofnodwyd ym mis Rhagfyr 2020, fe'i cymhwyswyd o 1 Ionawr 2021 ymlaen ac fe'i cadarnhawyd (ar ffurf y diwygiwyd ychydig arni) ym mis Ebrill 2021.

Dalfa Fwyaf a Ganiateir (TAC) – Mae cyfanswm y ddalfa a ganiateir (TAC) yn derfyn a bennir ar gyfer pysgodfa neu stoc benodol, fel arfer am flwyddyn neu dymor pysgota. Fel rheol, mynegir TAC mewn tunelli o bwysau sy'n cyfateb i bwysau byw ond weithiau pennir nifer y pysgod.

Datblygu Cynaliadwy – Fel y'i diffinnir gan adroddiad Brundtland (1987), ystyr datblygu cynaliadwy yw datblygu sy'n diwallu anghenion y presennol heb beryglu gallu cenedlaethau'r dyfodol i ddiwallu eu hanghenion eu hunain.

Datganiad Polisi Morol y DU (UKMPS) – Fframwaith polisi'r DU ar gyfer paratoi cynlluniau morol a gwneud penderfyniadau sy'n effeithio ar yr amgylchedd morol yn y DU.

Dyframaethu – Fel y'i diffinnir gan Ddeddf Pysgodfeydd 2020: bridio, magu, tyfu neu feithrin (a) unrhyw bysgod neu anifail dyfrol arall, (b) gwymon neu unrhyw blanhigyn dyfrol arall, neu (c) unrhyw organedd dyfrol arall. Gellir dyframaethu yn amgylchedd morol y glannau ac allan ar y môr, a gellir ei grwpio'n fras yn ôl y math o ddŵr (dŵr y

môr neu ddŵr croyw), math o rywogaethau (pysgod asgellog, pysgod cregyn neu blanhigion) a dwysedd (dwys, lled-ddwys neu lai dwys).

Y Diwydiant Pysgota – Y gweithgareddau economaidd sy'n gysylltiedig â dal pysgod am fwyd neu ym maes chwaraeon.

Ecosystem – Cymuned fiolegol sy'n cynnwys yr holl organeddau a'r amgylchedd ffisegol y maent yn rhyngweithio â nhw.

Y Glannau – 0-12 milltir forol o linellau sylfaen môr tiriogaethol y DU.

Gwasanaethau Ecosystemau – Y manteision y mae pobl yn eu cael oddi wrth ecosystemau. Mae gwasanaethau ecosystemau yn cael eu categorio fel a ganlyn o dan Ddull Cenedlaethol y DU o Reoli ar Lefel yr Ecosystem: gwasanaethau rheoli, gwasanaethau darparu, gwasanaethau diwylliannol a gwasanaethau cynnal.

Gweithgareddau dyframaethu – Fel y'u diffinnir gan Ddeddf Pysgodfeydd 2020, mae'n golygu unrhyw un o'r canlynol (p'un a ydynt yn gysylltiedig â busnes neu gyflogaeth ai peidio): (a) dyframaethu; (b) cynaeafu organeddau dyframaethu; (c) gweithredu llongau er mwyn cynaeafu neu brosesu organeddau dyframaethu; (d) storio neu gludo organeddau dyframaethu; (e) llwytho a dadlwytho organeddau dyframaethu; (f) prosesu organeddau dyframaethu.

Gweoedd bwyd – Y rhyng-gysylltiad naturiol rhwng cadwyni bwyd a chynrychiolaeth graffigol o beth sy'n bwyta beth mewn cymuned ecolegol.

Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth ar y Fframwaith ar gyfer Rheoli a Chefnogi Pysgodfeydd (MoU ar y Fframwaith Pysgodfeydd neu FFMoU) – Cytundeb rhwng pedair gweinyddiaeth y DU sy'n nodi'r egwyddorion y bydd y pedwar awdurdod polisi pysgodfeydd yn cydweithio yn unol â nhw wrth reoli pysgodfeydd. Mae'n cynnwys strwythurau llywodraethu a ffyrdd o weithio. Mae'n rhan o Fframwaith Rheoli a Chefnogi Pysgodfeydd y DU (y Fframwaith Pysgodfeydd).

Monitro Electronig o Bell (REM) – Systemau integredig ar fwrdd y cwch a all gynnwys camerâu, synwryddion offer, cyfarpar storio fideos, ac unedau System Leoli Fyd-eang, sy'n creu fideos cynhwysfawr ac sy'n cael eu defnyddio i fonitro gweithgareddau pysgota gan ddefnyddio gwybodaeth gysylltiedig a gesglir gan synwryddion a gwybodaeth am leoliad.

Môr tiriogaethol – Y dyfroedd sydd o dan awdurdodaeth gwladwriaeth, a ddiffinnir gan UNCLOS fel hyd at 12 milltir forol o'r llinell sylfaen neu'r llinell distyll ar hyd yr arfordir.

Newid yn yr hinsawdd – Mae'n cyfeirio at newid yn yr hinsawdd a achosir gan bobl ac allyriadau nwyon tŷ gwydr. Mae'n cynnwys cynhesu byd-eang, cefnforoedd yn cynhesu, mwy o berygl llifogydd, sychder a thywydd poeth.

Nod Datblygu Cynaliadwy – 17 o nodau gan y Cenhedloedd Unedig 'i drawsnewid ein byd' ac i hyrwyddo ffyniant, gan ddiogelu'r blaned ar yr un pryd. Nod 14 yw gwarchod a defnyddio'r cefnforoedd, y moroedd ac adnoddau morol mewn ffordd gynaliadwy fel y bo modd datblygu'n gynaliadwy.

Parth Economaidd Neilltuedig (EEZ) – Parth economaidd unigryw mewn parth yn y môr y darperir ar ei gyfer gan UNCLOS, sy'n ymestyn hyd at 200 milltir forol o linellau sylfaen môr tiriogaethol Gwladwriaeth arfordirol, ac y mae gan y Wladwriaeth honno hawliau arbennig drostynt o ran manteisio ar adnoddau naturiol a'u rheoli, gan gynnwys pysgodfeydd.

Prosesu – Mewn perthynas â physgod neu unrhyw organeddau dyfrol arall, mae'n cynnwys cadw neu baratoi'r organeddau, neu gynhyrchu unrhyw sylweddau neu eitemau ohonynt gan ddefnyddio unrhyw ddull, er mwyn iddynt gael eu bwyta gan bobl neu anifeiliaid.

Protocol Gogledd Iwerddon – Cytundeb rhwng y DU a'r Undeb Ewropeaidd (UE) sy'n nodi'r trefniadau ar gyfer mynd i'r afael â'r amgylchiadau unigryw ar ynys Iwerddon, a gyflwynwyd yn sgil ymadawiad y DU â'r UE.

Pwyllgor Arbenigol ar Bysgodfeydd (SCF) – Fforwm ar y cyd rhwng y DU a'r UE ar gyfer trafod materion pysgodfeydd o dan y Cytundeb Masnach a Chydweithredu.

Pysgod – Pysgod asgellog a physgod cregyn morol ac aberol, gan gynnwys rhywogaethau mudol fel llyswennod ac eogiaid.

Pysgod cregyn – Fel y'u diffinnir yn adran 52 o Ddeddf Pysgodfeydd (2020), molysgiaid a chramenogion o unrhyw fath a geir yn y môr a dŵr mewndirol.

Pysgodfeydd – Dal organeddau morol gwyllt (pysgod a physgod cregyn); gall pysgota masnachol ddefnyddio amrywiaeth o offer symudol a sefydlog, cychod a lleoliadau.

Pysgota cynaliadwy – Yn y Cyd-ddatganiad ar Bysgodfeydd, mae pysgota cynaliadwy yn golygu cadw'r ddysgl yn wastad rhwng ystyriaethau amgylcheddol, economaidd a chymdeithasol wrth reoli'n pysgodfeydd er budd cenedlaethau'r presennol a'r dyfodol. Mae'n golygu sicrhau bod modd pysgota stociau pysgod, yn fasnachol ac yn hamddenol, yn awr ac yn y dyfodol. Wrth wneud hynny, bydd yr awdurdodau polisi pysgodfeydd yn ystyried yn ofalus effeithiau tymor byr a hirdymor eu penderfyniadau ar stociau pysgod a'r diwydiant pysgota cyn gweithredu; ni ddylai penderfyniadau economaidd-gymdeithasol tymor byr beryglu iechyd hirdymor yr amgylchedd morol mewn ffordd arwyddocaol. Bydd angen i'r penderfyniadau hynny gydnabod pwysigrwydd diwylliannol pysgota drwy gynnal a, phan fo hynny'n bosibl, gryfhau cymunedau arfordirol a bywoliaeth pobl. Bydd angen hefyd fodloni'r gofyniad i sicrhau bod stociau pysgod yn cyrraedd lefelau cynaliadwy a bod y lefelau hynny'n cael eu cynnal.

Pysgota hamdden ar y môr – Term ymbarél sy'n cwmpasu amrywiaeth o weithgareddau hamdden, gan gynnwys pysgota hamdden ar y môr gan ddefnyddio gwialenni neu rwydi, a chychod siarter.

Pysgotwr – Person sy'n dal pysgod er mwyn gwneud bywoliaeth neu at ddibenion hamdden.

Rheoli ar sail ecosystem – Diffinnir yn Neddf Pysgodfeydd 2020 fel gweithredu mewn ffordd sydd (a) yn sicrhau bod yr holl bwysau a achosir gan weithgareddau pobl yn cael ei gadw o fewn lefelau sy'n gydnaws â sicrhau statws amgylcheddol da (yn unol â'r ystyr sydd iddo yn Rheoliadau'r Strategaeth Forol 2010 (O.S. 2010/1627)), a (b) nad yw'n peryglu gallu ecosystemau morol i ymateb i newidiadau a achosir gan bobl.

Rheoli pysgodfeydd yn rhagofalus – Dull rheoli lle nad yw'r ffaith nad oes digon o wybodaeth wyddonol ar gael yn gyfiawnhad dros ohirio neu beidio â chymryd camau rheoli i warchod rhywogaethau targed, rhywogaethau cysylltiedig neu ddibynol, rhywogaethau nad ydynt yn rhai targed, neu eu hamgylchedd.

Rhywogaethau prae – Rhywogaethau bach sy'n bwyta plancton, a geir ar lefelau troffig canolradd mewn cadwyni bwyd morol, sy'n brae i bysgod ysglyfaethus mwy o faint. Fe'i gelwir hefyd yn bysgod prae neu'n bysgod abwyd.

Sbwriel môr – Unrhyw ddeunydd solet sydd wedi'i daflu'n fwriadol neu ei golli'n anfwriadol ar draethau, ar lannau neu ar y môr. Mae'r diffiniad yn cynnwys deunyddiau sy'n cael eu cludo o'r tir i'r amgylchedd morol gan afonydd, systemau draenio neu systemau carthion neu wyntoedd. Mae'n cynnwys unrhyw ddeunydd solet parhaus sydd wedi'i weithgynhyrchu neu ei brosesu (OSPAR).

Y sector bwyd môr – Unigolion neu fusnesau sy'n ymgymryd ag unrhyw un o'r gweithgareddau a ganlyn: (a) dal pysgod; (b) gweithredu cychod ar gyfer dal neu brosesu pysgod; (c) ymgymryd â gweithgareddau dyframaethu (d) cludo pysgod neu gynhyrchion pysgod; (e) llwytho a dadlwytho pysgod neu gynhyrchion pysgod; (f) prosesu pysgod.

Y Sefydliad Rheoli Morol (MMO) – Corff cyhoeddus anadrannol gweithredol yn y Deyrnas Unedig a sefydlwyd o dan Ddeddf y Môr a Mynediad i'r Arfordir 2009, sy'n gyfrifol am gynllunio a thrwyddedu gweithgareddau yn nyfroedd Lloegr rhwng 0-200 milltir forol, heblaw gweithgareddau pysgodfeydd o fewn 0-6 milltir forol. Yr IFCA's sy'n gyfrifol amdanyn nhw. Mae gan y Sefydliad rai cyfrifoldebau ar lefel y DU hefyd.

Sefydliad Rheoli Pysgodfeydd Rhanbarthol (RFMO) – Corff neu gytundeb rhyngwladol amlochrog a sefydlwyd i reoli a gwarchod stociau pysgod mewn rhanbarth penodol.

Sgil-ddalffa – Diffinir gan adran 52 o Ddeddf Pysgodfeydd (2020) fel (a) pysgod sy'n cael eu dal wrth bysgota am bysgod o ddisgrifiad gwahanol, neu (b) anifeiliaid heblaw pysgod sy'n cael eu dal wrth bysgota.

Statws Amgylcheddol Da (GES) – Disgrifiad ansoddol o gyflwr y moroedd y mae'n ofynnol, yn unol â Rheoliadau'r Strategaeth Forol 2010, i awdurdodau ei gyrraedd neu ei gynnal erbyn y flwyddyn 2020. Mae cyrraedd statws amgylcheddol da yn ymwneud â diogelu'r amgylchedd morol, ei atal rhag dirywio a'i adfer pan fo hynny'n ymarferol, gan ganiatáu defnydd cynaliadwy o adnoddau morol ar yr un pryd.

Stociau heb gwota – Rhywogaethau nad ydynt yn cael eu rheoli drwy gyfanswm dalfeydd a ganiateir (terfynau cwota). Maent yn cynnwys rhai pysgod asgellog, y rhan fwyaf o rywogaethau pysgod cregyn masnachol, ac amryfal rywogaethau eraill.

Tiriogaethau Dibynnol y Goron – Awdurdodaethau hunanlywodraethol y Goron; Guernsey, Jersey ac Ynys Manaw.

Tiriogaethau Tramor y DU – Fe'u gelwir hefyd yn Diriogaethau Tramor Prydain. Mae 14 o diriogaethau sydd â chysylltiad cyfansoddiadol a hanesyddol â'r DU. Er nad ydynt yn rhan o'r DU, Brenhines Prydain yw pennaeth y wladwriaeth.

Yr Undeb Ewropeaidd (UE) – Undeb o 27 o aelod-wladwriaethau sydd wedi'u lleoli'n bennaf yn Ewrop.